

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XXXII. Nr. 7

PENKTADIENIS (FRIDAY) SAUSIO (JANUARY) 25 D. 1952 M.

10 CENTŲ

DERYBOS VISISKAI UŽKLIUVUSIOS

Tokio. — Pranešama, kad derybos Korejoje artėja prie visiško sustojimo vietoje. Paskutiniuosiuose posėdžiuose jokios pažangos nepasiekta. Nors sutarta ir vėl susitikti, bet Jungt. Tautų delegacijos nariai pareikia, jog visai nebeaišku, koks tikslas dar toliau posėdžiui. Belaisvių klausimu komunistai tebesilaiko savo reikalavimo, kad negali būti leidžiama jiems apsispręsti, kuris nori grįžti ir kuris ne. Visa, kas buvo paskutiniuoju laiku pasiekta, yra komunistų pasižadėjimas įteikti žemėlapi, kuriame bus pažymėta, kur yra belaisvių stovyklos, kad jos nebūtų puolamos. Dėl klausimo,

kad paliaubų metu komunistai nestatytų aerodromų, jie visai atsisako kalbėtis.

Kovos fronte

Fronte įvyko trumpų, bet smarkių susirėmimų vidurio ir rytiniame ruože. Didėsne veikla buvo išvystyta oro pajėgų. Viena diena buvo įvykdyta ligi 600 kovos skridimų, kurių metu priversti pasitraukti į Mandžiuriją prieš lėktuvai ir buvo puolami geležinkeliai bei prieš artilerijos pozicijos.

WASHINGTONAS PALIAUBAS KOREJOJE DAR LAIKO GALIMOMIS

Washingtonas. — Naujai peržiūrėję Korejos paliaubų derybų eigą, aukšti pareigūnai priėję išvados, kad Korejoje dar gali pavykti pasiekti paliaubų. Dabartinis jų užkliuvimas dar nebūtinai reiškia, kad jos turės nutrūkti. Komunistai jau anksčiau užkliuvusiais

PROF. J. BRAZAITIS NEW YORKE

Sausio 20 d. prof. J. Brazaitis, VLIK'o užsienio tarnybos valdytojas, su šeima atvykęs į JAV, pirmadienį aplankė TT Pranciškonus, BALFO centrinę įstaigą Brooklyne, "Darbininko" ir "Vienybės" redakcijas. Vakare svečiavosi pas BALFO reikalų vedėją P. Minkūną. Antradienį vizitavo Free Europe LPG skyrių ir padarė pranešimą. Pasikalbėjimai bus tęsiami penktadienio posėdyje. Tą patį dieną lankėsi "Voice of America" lietuvių skyriuje. Ta proga tarė trumpą žodį į Lietuvą, pasikalbėjo su liet. skyriaus direktorium K. Jurgėla, kurį prof. J. Brazaitis pristatė Rytų Europos skyriaus vedėjui Lernerst su kuriuo šiltai pasikalbėjo. Vakare prof. J. Brazaitis buvo p. J. Balkūno svečias klebonijoje.

Trečiadienį vizitavo Gen. Konsulatą New Yorke, o vakare ateitininkų ramovėje bičiuliai surengė prof. J. Brazaitiui priėmimą.

Didelė lėktuvo nelaimė

Elizabeth, N. J. — Pakeliui iš Buffalo į Newarką čia nukrito ant gyvenamųjų namų keleivinis lėktuvas. Žuvo 23 lėktuvu skridę asmenys ir 5 gyventojai namo, ant kurio lėktuvas nukrito. Tarp žuvusiųjų yra ir buvęs karo sekretorius R. P. Paterson. Katastrofos metu buvo didelis rūkas ir lietus. Nukritęs lėktuvas turėjo nusileisti Idlewild aerodrome, bet dėl rūko nusileidimas buvo neįmanomas ir jis radaru pagalba buvo vedamas į Newarko aerodromą. Bet katastrofos priežastis dar nėra paaiškėjusi.

Reikalauja senato tyrimo

Elizabeth miesto valdyba po katastrofos kreipėsi į Washingtoną, kad senatas imtųsi dalyką ištirti. Penkių paskutiniųjų savaitų lėktuvų nelaimės čia pareikalavo jau 84 asmenų gyvybės. Senate ir atstovų rūmuose įteiktos rezoliucijos, kad dalyką ištirti būtų sudaryta komisija.

JAPONŲ KAREIVIAI TEBEKARIAUJA

Manila. — Filipinų Lubang saloj ligi šiol dar tebėra japonų kareivių, kurie netiki, kad Japonija pralaimėjo karą, ir toliau tebesigina. Šiomis dienomis jiems buvo numestas iš lėktuvo japonų budistų dvasininko laikas, kad jie liautųsi priešingai. Jei tai nepadės, rušiamasi imtis akcijos su šunų pagalba besislapstančius japonus surasti ir suimti.

SVARSTOMI SUVARŽYMAI SOVIETŲ DIPLOMATAMS

Washingtonas. — Pranešama, jog greitai laiku paaiškės, ar bus įvesti JAV Sovietų diplomatų judėjimo suvaržymai. Tas dalykas šiuo metu svarstomas Valstybės Departamente. Jei toks suvaržymas bus įvestas, jis reikš JAV atsakymą Sovietams už JAV diplomatų laisvės suvaržymą Rusijoje.

Šiuo metu karas su Sovietais negresia

Paryžius. — Vyriausioje savo būstinėje gen. Eisenhoweris spaudos atstovams pareiškė, kad šiuo metu karo su Sovietais pavojus betarpiškai negresia. Generolo nuomone, karo vienu smūgiu Sovietai negali laimėti. Naujas karas būtų pa-

Tunise riaušės tebesitęsia

Tunisas. Sousse paskutinėmis dienomis pakartotinai vyksta neramumai ir susirėmimai tarp prancūzų ir tunisiečių nacionalistų. Juose jau žuvo 28 asmenys.

Naujoji prancūzų Faure vyriausybė pareiškė, kad ji pasirašiusi su tunisiečiais derėtis ir pripažinti jiems autonomiją, bet jokių atvejų iš Tuniso nepasitrauks. Prancūzų pajėgoms Tunise sustiprinti atvyksta žymūs daliniai iš kaimyninio Alžyro.

Demonstracijų ir susirėmimų įvyko taip pat Nabėul, kur žuvo 5 asmenys ir 20 buvo sužeista. Prie Bizertos nušautas prancūzų policininkas, o tarp Sousse ir Sfax nuleistas nuo bėgių traukinys.

TRUMANAS UŽ KATYNO ŽUDYNIŲ ISTYRIMĄ

Washingtonas. — Atstovų rūmų narys Madden paskelbė, jog prez. Trumanas visiskai sutinka, kad kongreso komisija imtųsi ištirti Katyno žudynes, kur buvo išduota 4143 lenkų karininkai ir kiti inteligentai. Sovietai, tuos masinius kapus vokiečiams aptikus, bandė įtikinti pasaulį, kad tai pačių vokiečių darbas, bet visi neutralūs ir pačių lenkų liudininkai aiškiai patvirtina, jog Sovietai šias žudynes įvykdė.

OKININKŲ RIAUŠĖS SOVIETINEI ZONOJ

Berlynas. — Sovietinėje Vokietijos zonoje, Salzwedel apskrityje, sukilę ūkininkai išlaisvino 16 mėnesių už duoklių neatidavimą nuteistą kalėti ūkininką Fehske. Teismui paskelbus sprendimą, apylinkės ūkininkai pakėlė tokią triukšmą, kad teisėjus ir prokuroras buvo priversti nuteistąjį paleisti. Fehske tą pačią naktį pabėgo į Vakarų Vokietiją.

Egipto karalius Farukas savo sūnus ir sosto įpėdinio gimimo progai įsakė gatvėse barstyti iš helikopterio gyventojamus saldaisiais. Prie pabėgusių saldinių mūša taip veržiasi, kad ją turi tvarkyti policija.

saulinio mąsto, kas Sovietams reikštų labai didelę riziką, nes jų pramonė ir susisiekimo sistema turi labai žymių silpnų pusių. Tad Sovietai, nors ir turi suorganizuavę didelę karinę pajėgą, priversti labai apsisvarstyti, ryždamiesi imtis karinių priemonių prieš Vakarus. Eisenhoweris tikisi, kad Vakarai šaltąjį karą laimės. Bet tam esanti reikalinga pakankama karinė pajėga ir Europos susijungimas į vieną glaudų viene-

tą. Tuo reikalu, Eisenhowerio nuomone, turis būti suauktas Europos parlamentas ir sukurta jungtinė Europa, kurios naudai paskiros valstybės turėtų atsisąjūdinti didelės savo suverenumo dalies. Bendrais bruožais Eisenhoweris jungtinę Europą vaizduoja suorganizuotą JAV pavyzdžiu. Šito nepadarius, Vakarai bus pavojuje, nes ką Sovietai ateičiai planuoja, šiandien negalima tiksliai pasakyti.

IRANAS NEPRIIMA PASICILYTO PASIUNTINIO

Teheranas. — Irano vyriausybė atsisakė duoti savo sutikimą, kad R. Hankey, dabartinis Anglijos pasiuntinys Budapešte, būtų paskirtas nauju Anglijos atstovu Teherane vietoj pasitraukusio F. Shepherd. Nesutikimo motyvų Mossadeh vyriausybė nenurodė, bet kai kurie laikraščiai skelbia, jog iranėčiams Hankey nepriimtinas, kad jis yra pažįstamas su daugeliu iranėčių, kurie įvairiais tikslais lankydavosi Anglijos atstovybėje. Hankey praėjusio karo metu buvo Anglijos atstovybės Teherane sekretorius. Iš laikraščio pasisakymo galima daryti išvadą, kad tie

anglų atstovybė lankėsi asmenys būvę užsienio tarnyboje. Anglijos vyriausybė Hankey buvo parinkusi kaip ypatingai šiam postui tinkamą asmenį, nes jis Iraną gerai pažįsta ir kalba vietos kalba.

Visi anglų konsulai Irano vyriausybės pradėti likviduoti. Mossadeh šį uždavinį jam pradėjo kaip tik prieš rinkimus Teherane, iš ko daroma išvada, kad, pasinaudodamas prieš anglus nukreiptomis nuotakomis, nori šiuo žygiu daugiau balsuotojų savo pusen patraukti.

SUSIRĖMIMAI SUEZE TEBEVYKSTA

Kairas. — Anglų daliniai Ismailioje tebeiško ginklą. Šių kratų metu įvyko naujų susirėmimų. Trys egiptiečiai buvo nukauti, nemažas skaičius sužeista. Susirėmimų įvyko ir kitose vietose. Kratų metu vienoje kapinėse esą rasta apie 20 tonų municijos, kuri buvusi pavogta iš anglų sandėlių.

Amerikietiš vienuolės nužudymo byla dar tebetiriama. Nuo kieno kulka ji žuvo, dar nėra paaiškėję. Egipto vyriausybė dėl jos mirties pareiškė apgailestavimą, pasižadėjo dėti pastangų, kad panašūs įvykiai nebepasikartotų.

IMASI ĮKURDINT ARABŲ PABEGELIUS

Paryžius. — Jungt. Tautų komitetas nutarė imtis trejų metų plano, kuriuo numatoma 900,000 arabų, karo metu pabėgusių iš Palestinos, apgyvendinti gretimuose arabų kraštuose. Plano vykdymui reikės 250 milijonų dolerių. Jūs numatoma gauti iš jvairių kraštų vyriausybių ir surinkti iš privačių asmenų. Patys arabai prieš šį planą nebesavo, bet debatuose jų atstovai pareiškė, jog jie neatsisako savo reikalavimų, kad iš Palestinos pabėgusiems arabams būtų leista grįžti į savo gyventas vietas.

GRIEZTAS PLANAS KOVAI SU NARKOTIKAIS

Albany, N. Y. — Gub. Dewey planas kovai su narkotikų platinimu komisijos priimtas ir greit bus perduotas svarstyti valstybės parlamentui.

Priimtam plane numatoma trečią kartą sugautus narkotikų paltintojus bausti kalėjimu net ligi gyvos galvos. Jaunesni kaip 21 metų narkotikų vartotojai turėtų būti gydomi, o beviltiškais atvejais laikomj izoliuoti.

Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus atstovas šveicaras Dr. O. Lehner yra nustebes tuo, ką jam šiaurės Korejos gener. Lee Sang praneša. Lehner buvo prašęs, kad jo laiškas būtų persiustas š. Korejos min. pirmininkui Bet Sang jo prašymą atmetė. Jau ir anksčiau komunistai Lehner nedavė leidimo teikti sąjungininkų belaisviams maisto, vaistų ir drabužių.

ŠIOLO SUMAZINTI TRUMANO PASICILYTĄ ŠAMATĄ

Washingtonas. — Prezidentas Trumanas ateinantiems metams pasiūlė \$85,400,000-000 šamatą. Tai yra didžiausia šamata visose krašto istorijoje, išskyrus visuotinį karą.

Respublikonai atstovų rūmuose dėl naujosios šamatos pareiškė, kad ji yra per didelė ir kelia reikalavimą, kad būtų sumažinta. Bet taip pat ir demokratų tarpe yra asmenų, kurie šią šamatą laiko per didelę. Senato finansų komiteto pirmininkas George (dem., Ga.) pasisakė irgi prieš tokią didelę šamatą ir mano, kad ji turėtų būti nuo 5 ligi 7 milijardų sumažinta. Kiti kongreso nariai labai smarkiai taupymo nereikalauja, nurodydami, jog dėl kiekvienos šamatos kyla triukšmas, bet iš tikrųjų kongresas per paskutiniuosius penkerius metus visuomet daugiau

pinigų paskyrė, kaip prezidento buvo reikalaujama.

Laukiama, kad pasiūlyta šamata bus labai rūpestingai išnagrinėta, nes yra rinkimų metai ir gyventojų nepasitenkinimas dėl didelių išlaidų gali atsiliepti rinkimuose.

Padėka

MRS. KAZIMIERAI KUCBORSKAI
Bridgewater, Mass.

kuri, pradėjus Pranciškonų Spaudos Centro Brooklyne vaju, savo žuvusio sūnaus Juozapo Česnos vardu atsiuntė stambią auką \$100.00

T. JUST. VASKYS, OFM
Provincijolas

ŠUGLAUSTOS ŽINIOS

• Valstybės Departamento sekr. Achesonas spaudos atstovams pareiškė, kad nenumatoma Vakarų Vokietiją priimti į Atlanto paktą.

• Savitarpinio saugumo plano vadovas W. A. Harriman kongreso komisijai pranešė, jog kol kas Iranui ginklai nebus duodami, nes Iranas nenori priimti šiai pagalbai teikti įstatyme numatytų sąlygų. Pagalba Afganistanui, Burmai, Egiptui, Irakui ir Airijai bus tęsiama.

• Iš Baltųjų Rūmų buvo pranešta, kad pasitraukė iš pareigų Valst. Departamento paskretoris J. Webb. Jo vietoj paskirtas ligiolinis pasiuntinys Paryžiuje D. Bruce

• Sovietų užs. reik. min. Višinskis iš Paryžiaus išvyko atgal į Maskvą. Iš to daroma išvada, jog šiai Jungt. Tautų sesijai Sovietų numatyta akcija yra baigta. Višinskis buvo padaręs šios sesijos metu įvairių pasiūlymų, bet visi jie buvo atmesti, išskyrus nusiginklavimo planą, kuris perduotas svarstyti komisijai.

• Pagarsėjęs savo kova su nusikaltimais demokratų senatorius E. Kefauver paskelbė, jog jis nutaręs kandidatuoti į prezidentus.

• J. F. Dulles senato komitete pranešė, kad sutarty su Japonija nėra nuostato, kuris draustų Japonijai gaminti atominius ginklus. Sutartį sudarant buvo laikoma nepageidautinu dalyku Japonijai uždrausti tai, kas nedraudžiama jokiame kitame laisvam kraštu.

• Prez. Trumanas pasiuntė raštą viceprezidentui Barkley ir atstovų rūmų pirm. Rayburn, kuriame reikalauja, kad būtų imtasi priemonių nelaimėms kasyklose išvengti.

• Gynybos sekr. pavaduotoja A. Rosenberg paskelbė, kad bus grąžinti iš Korejos ir pakeisti kitais 250,000 ten kovojusių JAV karių.

NAUJOS BAZNYČIOS PERSEKIOJIMO FORMOS

Boševikai įvedė visai naujas Baznyčios persekiojimo formas, kurių nežinojo jų pirmtakas Neronas ir kiti. Jos palietė ir Lietuvos, kaip ir visų kitų boševikų pavergtų kraštų katalikus. Tuo reikalu nekarta buvo rašoma pasaulio spaudoje. Įvairūs to klausimo reiškiniai buvo gvildinami ir daromos išvados. Tuo reikalu prabilo ir "La France Catholique" Jean Rolen straipsniu "Kankinys, atsimetėlis, apostatas." Jis originaliai įdomus. Mintys jo teisingos ir realios. Trumpai pravers ir mums lietuviams jas apžvelgti ir apmąstyti.

Kas yra kankinys? Jį ta klausimą mums atsako arkiv. J. Skvireckas savo **Naujojo Testamento** IV laidos įvado žodyje (VIII puls.) "Rečiau sutinkamas Naujame Testamente, rašo jis, žodis kentėtojas, arba kankinys. Ir jis reiškia ne tą, ką sako lotyniškas-graikiškas ir kitose kalbose priimtas žodis "martyr". Vokiečiai labai neseniai jį išsivertė iš savo kalbą ir vartoja jau žodį "Blutzeuge" — tas, kuris liudija savo krauju. Žodis jis "martyr" tikrumoje ir reiškia tą patį, ką liudytojas arliudininkas... (Dievo liudytojas — Viešpaties liudytojas — Kristaus liudytojas).

Tokia buvo pirmąsio kankinio reikšmė. Tortūra naikino žmogų fiziškai, bet Malonė leido jam pakilti virš žmogiškumo lygio į viršžmogišką heroizimą.

"Galima įsivaizduoti, — rašo Rolen. — ateities Neroną, krik-

GABR. TAUČIUS Vokietija

ščionių persekiotoją. Jau nebus geležies ir plėšrių žvėrių, bet bus mokslingoji atsidėjimo psichotechnika. Argi jau artintys tamsių galybių valanda, kai Baznyčia nustos turėti kankinių?

Koks yra krikščionių persekiojimo tikslas?

Siekiama atimti jo garbingo liudijimo charakterį. "Antrajame amžiuje krikščionys buvo kaltinami, esą jie valgo vaikus. Dvidešimtame amžiuje juos kaltina moraliniais iškrypimais ir net žmogžudyste.

Boševikinės Kinijos Kantono mieste areštuota 5 katalikų vienuolės iš Kanados už tariamą choleros platinimą. Kiti tas pačias seseris vienuoles kaltino už vaikų žudymą. Nankino mieste apkaltinta katalikų vienuolės, kilusios iš Prancūzijos ir Airijos, už nužudymą 2000 kinečių vaikų.

Kipa praneša iš Čekoslovakijos, kad Semily ligoninėje įsivirksta sifilio mikrobų sulaukymams kunigams, vienuoliams ir vienuolėms. Tai daroma tuo tikslu, kad parodytų katalikiškai visuomenei, kokie yra jos kunigai ir vienuoliai, kaip paplitęs yra jų tarpe ištvirkimas. Boševikai ir naciai vienodų priemonių kovai su katalikiškomis imasi. Pasaulis dar nėra užmiręs nacių garsių bylių dvasininkams už moralinį pakrikimą" (Liberte. 1950. XII. 16, Nr. 291).

Apšaukimas išdavikais

Dar piktesnis ir klastingesnis neribotas išdaviko sąvokos ištesimas. Bet ir tai nėra visai nauja. Nauja yra tik tai, kad šiandien tariamos išdavystės kaltinimu gali būti suklaidinta ir pati krikščioniškoji bendruomenė, ar bent ji suskaldyta. Žinoma, kad jau yra nemaža žmonių, kurie yra palinkę jei ne pagirti, tai bent pateisinti "religinis valymus" — "čistkas" įvairiomis "kolaboracijomis" ir "reakcijomis".

Autorius pramato, kad "ateity vis mažės parodomosios bylos, o vis didės paslaptingi dingimai ir nužudymai. Nesunku taip pat įžėsti, kad mėgiamausias metodas bus — prievarti atsidėti, moralinis išprievartavimas." Nuo kankinamojo reikalauja prisipažinti prie politinės kaltės ir konstatuoti religinę "laisvę" krašte.

Verčiami piktažodžiais

Sukama dar į naujas persekiojimo vėžes. "Budėliai, — rašo Rolen. — šiandien turi galimybės priversti savo aukas meluoti kartu su jais." Jis verčiamas išsivadėti Baznyčios ir tikėjimo, jį purvinti. "Ligi šiol kankinys herojiškai spyrėsi klaidai, šiandien gi jis pasiduoda labai pasigalėtinoms nuolaidų ir susitarimų formoms. Ligi šiol kankinys buvo išpažinėjas, dabar jis virsta atsimetėliu — apostatu."

Kuo lieka gintis?

Apsigynimo forma pasiliko

tik ta, kokią pasirinko kardinolas Mindszenty. Jis iš anksto pareiškė protestą ir paneigė būsimus prisipažinimus. Rolenas tai vadina "aukščiausiu herojinio pasipriešinimo kankinimams."

Vienas protestantų teologas teigia, kad nauja krikščioniškojo liudymo forma galinti būti savizudybė. aKatalikiškasis autorius su tokia protestantų teologo nuomone nesutinka. Jis sako: "Čia artinamas prie to, kios srities, kur žmogaus aiškiniama ir sprendimai neįmanomi. Kur yra tik Malonės paslaptis. Niekas negalima įsivaizduoti, ką ji gali nuveikti net esybėje pakrikusiojo ir žmogiškai imant pamisusiojo. Dvasios keliai neįmanomi."

Nauja kentėjimo forma reikalauja krikščioniškosios bendruomenės supratimo: "Aki vaizdoje to ypatingo liudininko, kuris atsideda, tik vienas dalykas yra svarbus: išlaikyti jo kankininkystę, šalia visokių dviprasmybių ir užmaskavimų, jo sugebėjimą spinduliuoti. Reikia priimti liudijimą net tada, kai liudininkas negali liudyti." Kai tokios prasmės priduosime šių dienų kankininkystei, jokia buvelių klasta nepasieks savo siekiamo tikslo.

Red. priedas: Autorius, sekdamas arkiv. J. Skvirecku, visur šalia kankinio deda ir "martyro" vardą. Kol tas naujas terminas nėra prigijęs ir mūsų kalbininkų neapspręstas, mes čia jį išleidžiame. Mums atrodo, kad ir savam, lietuviškam žodžiui galima duoti platesnę prasmę.

Spaudos puslapiuose

Naujas aiškiaregis

Nauji metai brooklyniečiams atnešė aiškiaregį. Jie gali pagrįstai tuo džiaugtis. Kas tik įsigeis su juo pasikalbėti, užteks pabėgti iki "Vienybės." Iš šių metų 3 nr. matyti, kad jos redaktorius, kaip tik metasi į tą sritį. Jis net tik žino, kas ant ko sėdi ar sėdasi, bet ir ką galvoja, ir ar išmintingai galvoja. Štai, jis viešai apskelbė, kad "Darbininko" redaktorius "atsisėdo ant ylos", ir tai dėl to, kad įsidėjo "neišmintingą straipsnelį" apie triukšmą dėl V. Rastenio. Girdi, jis nebūtų jo dėjęs, jei būtų įsitikinęs, kad V. Rastenį praeis. Puikus daiktas žinoti, ką kitas būtų daręs. Jei kam to prireiks, adresas yra žinomas.

"Vienybės" redaktorius ir daugiau dar žino. Jis gerai žino, nes viešai rašo, "kad, pavyzdžiui, kalbama, jog V. Rastenį įskundė... katalikų srovės žmonės." Jei kas žiūrėtų į tai, kaip į rimtą dalyką, ne aiškiaregystę, turėtų pasakyti, jog tai paprasčiausias šmeižtas ir bet kuris rimtas laikraštis jo nekarto. "Vienybės" redakcijoje, kurį sau leido. O čia yra jau ne V. Rastenio reikalas. Čia yra tai, kas neseniai "Darbininke" buvo pastebėta: "pastaruoju laiku iš kai kurių laikraščių vis daugiau prasiskia aštrūs dūriai katalikams." "Vienybės" redaktorius bakšterėjo dar kartą tuo, ką pletkininkai kalba ar nekalba. Kas patikrins?

Katalikams nėra jokio reikalo eiti ir skundinėti žmones, dar tuos, kurie savo darbais ir praeitimi yra patys pakankamai ir viešai visiems įsikundę. "Darbininkas" ir atkreipė į tai dėmesį mūsų atsakingų asmenų, kad jie apsidairytų ir ateityje vengtų galimų nemalonumų. Tai viskas.

Ir tas viskas prasidėjo ne iš "Darbininko", o iš J. Ginkaus radijo. Jei jis nebūtų kalbąs apie bausmę Lietuvai ir kėlęs triukšmą, nei "Darbininkas" nebūtų rašęs. Bet "Vienybės" redaktorius vieniems leidžia "plaukioti po orą", kaip jie nori, nes tas oras jam malonus, o kitus... sodina ant ylių. Ir aiškiaregiai taip daro: savo magijos seansus atlieka paslaptingam ir aštriam apstatyme.

V. Rastenis nebe redaktorius

Jau ir pati "Driva" skelbia, V. Rastenį išvyksta į New Yorką. o "Dirvos" redaktorius pareigose pasilieka B. Gaidžiūnas. Tam pačiame numeryje išvykdamas V. Rastenį pabandė kiek prašviesinti tą prastą įspūdį, kurį padarė jo įdėtas J. Žiūrio straipsnis. Galima į jį žiūrėti kaip į tam tikrą "deklaraciją" žmogaus, kuris naujose pareigose jau nebegalės taip be atodairos švaistytis, kaip tai darė "Dirvos" redakcijoje ir jos puslapiuose. Čia jis norėdamas nenorėdamas turėjo pabrėžti, jog reikia ne protestų, o darbo. Kad dar neseniai, vos praėjusiose numeriuose, buvo spausdinami pasiūlymai nusiųsti aukų Vilniui bei Altui ir protestai dėl atmetimo St. Lozoraičio pretenzijų būti "valdžioje", V. Rastenį jau palieka praeciai. Jis palieka jai ir savo pipirinę bei krieginę polemiką, jo paties žodžiais tariant. Dar daugiau jos liko tolimoje praeityje. Vadinasi, eina nema pažangos keliu.

Tačiau V. Rastenį ir toliau kala kitiems į galvą, kad tik katalikiškos pasaulėžiūros ir kairiųjų srovių veikėjai, "lais-

to" nesantaiką, palaiko Vilko "avantūras", eina žalinga Lietuvos laisvės kovai linkme. Žinoma, jo paties tautininkiška srovė yra nuosaikusia ir išmintingusia, kaip buvo ir Lietuvoje.

Ne vieta čia būtų parodyti pačios "Dirvos" citatomis, kaip tas nuosaikumas iki šiol reiškesi. Reikia tikėtis, kad "Laisvosios Europos Komitete" jis bus kitoks, o taip pat kiek lygesnė bus ir "Dirvos" vaga ir dar likusios krienos šaknys, gal nebus tokios karčios.

Ką mums siūlo?

"Dirvoje" P. J. Žiūrys pasigedo tokių su "nugarkauliu" veikėjų prieš katalikus, kaip buvo J. Šliupas. Tie laikai, matyt, jam labai mieliai atsiminimui yra palikę. Kaip tasai "su nugarkauliu" katalikų priešas kovoją, pakankamai gerai gali pavaizduoti kad ir ši jo redaguoto "Liet. Balso" ištraukėlė:

"Tokie kaip Paukštys mažai ką įstengs, nors kun. Varnagis jam lizdą vejau... Ak tos kiaušės Plymouth'e tai tik durnos: ką mato žmonės daro, tai ir jie lyg beždžionkos: aš jų norėčiau paklausti, kiek yra lietuviškų nacių, ir kiek Susivienijimų reikia, ale ką tu su kuliu, tuojau mane putomis apdrėbtų, taip kaip nevieną brolių jau apdrėbė Naujork'e ir Senadoryje, o vis tai daro per savo aklybę neva su Dievo žodžiu, nors peržiūrėjęs visą tą kiaušį didybę rastum po simtą velnių... Kas vieną nedėlią "Ojczyznoje" išėina, tai Paukštys su savo šeimyna prakaitą liedamas kitą nedėlią išguldė lietuvišką kalbą, nors ir blogai sekasi per tai, kad pats Paukštys mažą ką išmano, o darbininkai jo pusalkami ir blogai apmokami — nesiukvatija draugautis su kuiliaženciais."

Dėkui, p. Žiūry, už pasiūlymą, bet lietuvių visuomenė nebėnori grįžti atgal į "kuiliažencių" laikus.

A. Palys

MIKOLAJCIKAS APIE LENKIJOS SIENAS IR RUOŠIMASI KARUI

Waterburio iškilmų prezidento asmenis: Vileišis, prel. Balkūnas, kleb. kun. Valantiejus ir Waterburio Alto pirmininkas Aleksis.

Waterburio ALB iškilmų meninės dalies išpildytojai: Brazil, Griskaitė, ir Marijosius.

Waterburio ALB iškilmų garbės prezidentas: Vileišis, Gelumbauskas, Konec, Kolin, Taraila, Dėvenienė, Aleksis, Adomaitis, Marzuričienė, prel. Balkūnas, Sopranienė, kleb. kun. Valantiejus, Digimas, Matas, Zailskienė, Janusaitis.

Šiuo metu tarp vokiečių ir lenkų kai kurių politikų eina, kad ir neoficialūs, pasitarimai dėl santykių ir Lenkijos sienų Vakaruose. Dėl to ne be pagrindo vokiečių valstyb. teleg. agentūros atstovas Vašingtone kreipėsi į buv. Lenkų min. pirmininką St. Mikolajčiką, klausdamas, kokia tuo reikalu jo nuomonė. Nors pats Mikolajčikas nemoka gerai angliskai, bet turi daug ir plačių ryšių, yra labai judrus ir apėina daugelį kitų net ir garsnių tremties politikų. Jo pareiškimu,

kiekvienas tremtinis lentas pasisako už dabartinę sieną vakaruose.

t. y. už Oderio - Neisės liniją. Jis pats stengėsi per karą, jog Lenkijos sienų klausimas būtų išspręstas tik taikos sutartimi, todėl priešinosi Jaltos ir Teherano susitarimams, kuriais beveik pusė ankčiaus lenkams priklausiusios teritorijos buvo pervesta Sov. Sąjungai. Bet kada jau kartą "tat įvyko faktas ir lenkai vėl atgavo savo senąsias žemes, tai ir jo, kaip kiekvieno kito lenko, nuomone, ir ateity turi likti taip, kaip kad yra dabar."

Šiuo metu tose atgautose srityse esą įkurdinti jau 6 mil. lenkų

Jų ten įkurdinimas buvo sutrukdytas dėl Sovietų marš. Rokosovskio, dabartinio lenkų gynybos ministerio, kaltės. Tačiau jo įsitikinimu Lenkijos Vokietijos sienų problema turi

būti išspręsta kiekvienu atveju taikiu būdu. Mikolajčiko pareiškimu,

šiuo metu Lenkija nepaprastai sovietinama. Jau vien tik į lenkų armiją įjungta 11,000 Sovietų karininkų,

nekalbant jau apie aviaciją. Ypač susovietinta saugumo policija. Jei Vakarams nepavyks pakirsti boševikinę sistemą Rusijoje ir ją sugriauti iš vidaus, tai jo nuomone — karas neišvengiamas. Tos Lenkijos Vokietijos sienų problemos, kad ir netiesiogiai, taip pat paliečia ir pačius gyvybinguosius Lietuvos interesus, todėl jos su atsidėjimu sekamos taip pat mūsų veiksmų.

Kitame savo pasikalbėjime, perduotame AFP šveicarų ir prancūzų spaudai, Mikolajčikas, apžvelgdamas padėtį R. Europoje, pažymi, kad

Sov. Sąjunga savo karinius pasirusimus satelitinuose kraštuose jau 6 mėnesiai varo pasukubintu sparciu.

Dėl to satelitinuose R. Europos kraštuose jaučiamas didelis maisto produktų stygius, Rumunijoje — benzino stoka. Raud. armijai benzinas ir maistas kraunamas į atsargas. Plieno produkcija Rytų Vokietijoje, Lenkijoje ir Vengrijoje smarkiai padidinta visos eilės naujų liejyklų, rūpinamasi praversti tarp Sov. Sąjungos ir Rytų Vokietijos visą eilę autostradų. Šiuo metu darbo stovyklose internuota daugiau kaip 1 milijonas satelitinių

kraštų gyventojų. Minimiojo spaudos konferencijoj dalyvaavo ir buv. bulgarų ūkininkų partijos vadas G. Dimitrovas.

Tarptaut. Valstiečių Sąjungos žinių agentūra PIA savo biuleteny Nr 1 52 skelbia, kad Lenkijoje įvesti nauji asmens suvaržymai. Visi asmens, turintieji daugiau kaip 18 metų, turi išimti naujus asmens dokumentus, tam tikslui pateikdami gimimo, karinės prievoles, gyv. vietos registracijos ir darbovietės pažymėjimus. Kas to nepadaręs, bus baudžiamas kalėjimu iki 2 metų arba 10.000 zlotų arba abiem bausmėm kartu. Manoma, jog tai turi reikšti ruošimasi karui ir žygių pasitrenimą kovai su partizanais. Lietuvoje gyventojų judėjimą numatoma sekti ir daugiau kontroliuoti vad. trumpo skersmens radijo stočių įsteigimu visose svarbesniuose gel. centruose, miesteliuose etc., per kurias karo ar neramumų atveju būtų galima visai tiksliai sekti partizanų ir kontroliuoti gyventojų judėjimą.

Varžtai suvaržiami ir Rytų Vokietijoje, kur pradėti dar griežčiau nagan imti valstiečiai. Dėl to kai kurie iš jų, negalėdami atlikti prievolių valstybei, kaip kad padarė Walteris Spojanas, kariai, dalyvavimas jų laidotuvisė apšaukimas "anti-valstybine demonstracija". Panašių reiškinų vis gausėja.

PRAŠO GARANTIJŲ (German Ethnic)

Philipp, Irma, gim. 1910 m. gegužės 6 d.; Herta — 1936 m. balandžio 29 d.; Helga — 1944 m. vasario 4 d. Adresas: Dornigheim am Sandkopf, Kr. Hanau (Hessen), Germany, U. S. zone.

Raištutis, Pranas (Franz), gimė 1896. VII. 23 — ūkininkas; Eva — 1904. III. 5; Pranas (Franz) 1935. VI. 20; Vytautas (Wietold) gim. 1936. VI. 9. Adresas: Stuttgart-Bad Cannstatt, Nurnbergstr. 184, Germany.

DIDŽIAUSIAS, PIGIAUSIAS IR GERIAUSIAI INFORMUOTAS DIENRASTIS

Plačiausiai skaitomas, pigiausias ir didžiausias lietuvių dienraštis šiuo metu yra "Draugas."

KORESPONDENTUS

"Draugas" turi Alaskoje, Argentinoje, Austrijoje, Australijoje, Belgijoje, Brazilijoje, Čilėje, Italijoje, Ispanijoje, Kanadoje, Kolumbijoje, Portugalijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje, Urugvajuje, Venecueloje. Jie plačiai informuoja apie viso pasaulio lietuvių.

DIDESNIOSE UZSIENIO POLITIKOS CENTRUOSE: Paryžiuje, Strasbūre, Londone, Berlyne, Romoje "Draugas" turi specialius korespondentus — patyrusius laikraštinkus.

ŽINLAS IS LIETUVOS

per radiją, iš Kauno ir Vilniaus leidžiamų laikraščių, bei iš atbėgančių žmonių renka du "Draugo" korespondentai Vokietijoje.

MOKSLO, MENO, LITERATŪROS, ARCHITEKTŪROS klausimais "Draugas" yra sutelkęs specialistus profesorius, dailininkus, inžinierius, rašytojus, kurie užpildo specialų kultūros priedą, leidžiamą kas šeštadienį. "Draugas" yra vienintelis lietuvių laikraštis, kurs reguliariai kas šeštadienį leidžia tokį 8 puslapių priedą.

JAU DAUGIAU KAIP 1,000

bendradarbių, korespondentų ir informatorių rašo "Draugui". "Draugas" turi specialius ateitininkų, skautų ir dar šiuos skyrius:

1. Lietuvių k. — tvarkomas iš Lietuvos atvykusių kalbininkų.
2. Sveikatos — vedamas patyrusio gydytojo.
3. Teisės patarėjas — vedamas advokato.
4. Statybos patarėjas — vedamas inžinieriaus architekto.
5. Moterų — ved. žurnalistikos mokslo baigusios redaktorės.
6. Sporto — vedamas keturių sportininkų.

PIGIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRASTIS

yra "Draugas". Todėl, nieko nelaukdamas, pratęsk "Draugo" prenumeratą 1952 metams sau ir užsakyk jį savo giminėms, draugams bei pažįstamiems. "Draugo" prenumerata yra geriausia dovana.

"DRAUGO" PRENUMERATA:

	Metams	1/2 met.	3 mėn.	1 mėn.
Čikagoje ir Cicerioje	\$9.00	\$5.00	\$2.75	\$1.25
Kitų JAV ir Kanadoje	8.00	4.50	2.50	1.00
Užsienyje	11.00	5.50	3.00	1.35

Iš karto įmokėjusieji ne mažiau \$100.00 bus

GARBES PRENUMERATORIAI

ir "Drauga" gaus per visą savo amžių.

Užsakymus ir pinigų siųskite:

"DRAUGAS"

2334 SO. OAKLEY AVENUE
CHICAGO 8, ILLINOIS, USA

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly \$5.00
Brooklyn, N. Y. \$5.50
Half year \$3.00
Foreign \$5.50

PRENUMERATOS KAINA

Amerikoje metams \$5.00
Brooklyn, N. Y. \$5.50
Pusei metų \$3.00
Užsienyje \$5.50

Redakcija—Glenmore 5-7281
Administracija GL 5-7068

SKRAISTE NUDENGUS

Labai daug nesupratimų kyla iš to, kad dalykai vadinami netikrais jų vardais. Kartais žmonės sąmoningai tai daro, ir tai dėl dviejų priežasčių. Vieni nenori aiškiai pasisakyti, koks yra jų nusistatymas. Tada jie kalba ir rašo aptemdytais žodžiais. Kiti sąmoningai dangstosi, nes tuo būdu lengviau yra žmones suvilioti ir patraukti į klaidų kelią.

Šiuo atžvilgiu pirmąją vietą užima komunistai. Visi gerai žino, kad jie dedasi ir demokratais, ir taikos apaštalais, ir darbininkų globėjais, ir net religinės laisvės saugotojais. Tuo būdu jie sumedžioja daug žmonių, kurie patiki apgauliam jų žodžiui. Kai pamato tikrus jų darbus, kartais būna jau per vėlu pasitraukti: būna jau įpainioti į pinkles. Iš jų išsiraizgyti nėra jau taip lengva. Ne kiekvienas turi drąsos prisipažinti, kad jis buvo prigautas arba suklydęs. Jis tada jau pats ima dangstyti savo opią žaidą, ieškodamas kokių nors pateisinimų ir grįždamas vis giliau. Tada ima įrodinėti ir tikėti, kad svetima okupacija reiskia tautai nepriklausomybę, diktatūra — demokratiją, tikėjimo slopinimas ir persekiojimas — sąžinės laisvę ir t.t. Viskas verčiama išvirkščiai. Tačiau žmonės tokius avinėlius vilko kailyje greičiau atpažįsta, negu kuria kita skraiste prisidengusius.

Ta kitoniška skraiste labai dažnai apsisiaučia žmonės, kurie dangstosi tikėjimo pripažinimu, bet reikšmės didelės jam neteikia. Ypač jiems nepatinka, kad katalikų tikėjimas reikalauja laikytis aiškaus katalikiško nusistatymo tiek privačiame tiek ir viešame gyvenime. Čia negali būti jokio dvilypumo. Kas nenori su tuo sutikti, vis pabrėžia, kad tikėjimas esąs tik privatus žmogaus reikalas, tenkinamas vien bažnyčioje, o visuomeniniame darbe jam nėra ko veikti. Vadinasi, su katalikiška pasaulėžiūra čia ir nesikiškite. Mes jos neneigiam, bet "katalikiškos pasaulėžiūros srovės" nemėgstame ir su ja nesutampame.

Šitaip nurašo kai kurie mūsų laikraščiai. Tai yra paprastas dangalas žmonėms klaidinti. Katalikiškoji pasaulėžiūra negali sudaryti jokios srovės; kuri nesutaptų su Katalikų Bažnyčios nusistatymu. Priešingu atveju ji bus nekatalikiška. Tik atskiri katalikai, kaip asmenys, gali sudaryti įvairias sroves ir net nekatalikiškai pasielgti, bet jie už tai ir atsako. Jie tada elgiasi ne pagal katalikišką pasaulėžiūrą, kuri tėra viena ir nesrovinė. Kas ją palaiko srove ir paskui save iš jos išskiria, atsistoja ir šalia Katalikų Bažnyčios.

Tai reikia gerai suprasti ir katalikiškos pasaulėžiūros nesiaurinti. Tai nieko nepadės pridengti sava srovei, kurios nenorima aiškiai parodyti ir atvirai pasakyti, kad ji daug kur nesutampa su tikru katalikišku nusistatymu. Iš to palaipsniui yra išaugusi ir bolševikinė ideologija, kuri daug ką verčia viršum kojom.

Reikėjo, be abejo, laiko, kol ji sunoko po visai nekalta skraiste, pridengusia siekiamą išjungti katalikišką pasaulėžiūrą iš visuomeninio ir politinio gyvenimo. Ir tai buvo aiškina kova su "katalikų pasaulėžiūros sroviškumu."

KAI VOKIEČIAI MOBILIZAVO LIETUVIUS

VLADAS RAMOJUS

Iš dienoraščio

1943 m. gegužės mėnuo, šv. Stanislovo diena. Laukai pilni žydėjimo, žolės ir vėjo, kvėpiamo gyvybe, žiedais ir medumi. Netoli aukštų medžių žaliojo puokštės skendi koplyčia. Sena, apsamanojusi, pakrypusi, šiaudų stogu dengta. Ji skendi medžiuse. Bet man atrodo, kad gilioje amžių paslaptyje, kurie regėjo kryžiuočių kalavijus, Napoleono pulkus, palinkusius baudžiauninkus ir vyžuotus knygnešius. Už nepilno kilometro nuo koplyčios šviečia žalia, čilbanti miško siena. Tik nueik, pavaikščiok po tą liekną, gyvatėmis ir uodais knibždantį mišką, pažvelk į senus, ažuolinius biržių stulpus, kur dar tebėra išlikę išgraviuoti žmonių graučiai, mirtį skelbiantieji žodžiai ir kitokios baisenybės, tau baugu pasidarys. Tai gyvieji liudininkai tų laikų, kada čia siautė plėšrių gaujos, kada plėšė ir žudė kiekvieną, kad į rankas pakliudavo. Skaudžių ir gražių laikų pergyvenusi mano Lietuva. Žiūriu į gegužio žalumą apvilktą peizažą, į tas varšas, kuriose te-

bespinduliuoja protėvių įmintos pėdos, prakaits ir kraujas pralietas amžių kovose už šio mažo krašto laisvę ir laimę. Žiūriu užmiršęs ir savo nūdienę buitį, kad ir pro mane nūnai srovėna ne anos džiaugsmingosios, bet vėl naujos ir sunkios epochos valandos. Lietuvos jaunimas vėl prievarsta verčiamos stoti į vokiečių kariuomenę ir tai liečia mano metus. Mobilizacija į norėtą suformuoti lietuviškąjį SS leģioną dar tik kovo mėnesį visiškai nepavyko. Kraštą nusagščiusiu samanotų koplytelių ir milžinkapių mistika, pakelės rūpintojėlių veiduose sukaupta tautos kančia ir valia, miestų kapinėse ir sodžių laukuose besirikiuojančių laisvės kovotojų kapų garbė ir didybė, — visa tai giliai įsiliejo į Lietuvos jaunimo širdis ir šis tarė drąsų ir nedvejojančią "ne!" Už tai uždarė universitetus, aukštąsias mokyklas, prisidėjo areštai, trėmimai ir koncentracijos stovyklos ir jaunimo gaudymas atlaiduose, bažnyčiose, mokyklose ir t.t. Ir, lyg, rodos, nieko

Sekmadienį, sausio 20 d., iš Vokietijos atvažiavęs VLIKo Vykdamosios Tarybos Užsienio Tarnybos Valdytojas prof. J. Brazaitis, lankėsi "Darbininko" redakcijoje. Besikalbant buvo paliesti kankurie klausimai, į kuriuos jis teikėsi mums atsakyti.

— Kokie jūsų uždaviniai Amerikoje?

Vykdomoji Taryba, — aiškino prof. J. Brazaitis, — yra man pavadęs atlikti parengiamuosius darbus Vliko numatyti Lietuvos laisvinimo veiksmų konferencijai šaukti ir toje konferencijoje svarstyti klausimus aptarti ir išsiaiškinti su Amerikoje esančiais laisvinimo veiksniais.

— Kas tie laisvinimo veiksniai?

Iš tradicijos jau laikoma Vlikas ir Vykdomoji Taryba, Lietuvos diplomatinės atstovybės ir ALTas. Paskutiniuoju laiku prie minėtų veiksmų prijungiam ir Lietuvių Patariamąją Grupę (prie "Laisvosios Europos" komiteto), kuri glaudžiai bendradarbiauja su VLIKu. Kas bus konkrečiai kviečiami konferencijai, VLIKas nuspręs atskiru nutarimu.

— Kokie konferencijos tikslai?

Konferencijos svarbiausias tikslas bus suderinti visų lietuvių nuomones svarbiausiais klausimais, kaip Lietuvos sienos, lėšų organizavimas ir kt.

— Kada numatoma šaukti konferenciją?

Politinėje Komisijoje buvo nustatyta konferenciją šaukti šių metų antroje pusėje. Konkreti vieta ir data dar nenumatyta, paaiškės, kai išsikalbėsime su ALTu ir kitais Amerikos vadovaujanciais veiksniais.

Toliau besikalbėdami palietėme dabar Londone vykstančią

Europinio Sąjūdžio konferenciją.

— Šią konferenciją suaukė Europinis Sąjūdis, — aiškino prof. J. Brazaitis. — Dalyvauja pavergtų tautų atstovai. Konferencijos tikslas ir bus parodyti, kad ir pavergtos Rytų Europos tautos yra organinė Europos dalis. Joje bus svarstoma, kaip pavergtos tautos galės atkurti savo gyvenimą su kitomis tautomis. Lietuvių Tautinė Taryba prie Europinio Sąjūdžio nuolatiniams nariams dalyvauti paskyrė S. Bakį, B. Balutį, ir M. Brakę, stebėtojais: J. Baltrušaitį, V. Balicką, Varkalą, Bajoriną.

nebūtų buvę, štai vėl nauji planai, nauji daliai, nauja mobilizacija. Rytų gimtajam miestely mobilizacinė komisija, ir mano kišenėje pranešimas prisistatyti jai.

Netoli koplyčios ir miško viensėdija. Ten vestuvės didelės ir šaunios su visais iš senovės išlikusiais papročiais, tradicijomis, pagarba ir didybė. Seklyčioje, grįčioje ir net sode stalai, o prie jų susispaudę svečiai. Vestuvės stambūs ūkininkai, bolševikų okupacijos metais buvusio pogrindžio rezistentai, visam valsčiui gerai pažįstamo ir visų gerbiamo vyro. Tarp daugelio veidų, kur daugumoj mokslieiviai, studentai ir ūkininkai, randasi būrys kunigų ir šiaip aukštų svečių net iš paties Kauno ir kitų miestų. Viso jų priskaitys iki trijų šimtų. Mergaičių tautiniai drabužiai atsišviečia svečių tarpe dar labiau paryškina momento didybę ir tautinę nuotaiką.

Temstant jaunimas pasipilia į sodą, vyresnieji taip pat pasirenka patogesnes vietas, kad netrukdytų šeiminiškėms, kurios ruošia stalus vakarienei. Nuotaika vis labiau įsisiūbuoja. Atsitolina ir nuogoji realybė, kad nuo rytdienos ne vienam iš čia esančių nebebus ra-

Aukotis ir ištverti

Pasikalbėjimas su Vliko Vykdamosios Tarybos Užsienio Tarnybos Valdytoju Prof. J. Brazaičiu

Taip pat Lietuvių Tautinė Taryba kvietė iš Amerikos atvykti V. Sidzikauską, kaip Patariamąsios Lietuvių Grupės atstovą ir prof. K. Pakštą kaip Rytų Europos Federacijos atstovą. Iš jų tik V. Sidzikauskui pasisekė išvažiuoti ir konferencijoje dalyvauti.

Toliau savo kalboje palietėme VLIKą, santykius su vokiečiais ir ryšius su Lietuva.

— Kas Užsienio Tarnyboje eina jūsų pareigas ir kokie Vliko konkretūs darbai?

Dabar mane pavaduoja prof. Z. Ivinskis, atvykęs iš Romos. Pirmasis VLIKo uždavinys ir buvo pasirėmkti Londono konferencijai ir — antrasis — akcija Jungtinės Tautos se. VLIKas gruodžio 18 d. įteikė JT Organizacijai memorandumą genocido reikalu ir išleido atsisaukimą, kad organizacijos ir pavieniai asmenys rašytų laiškus JTO nariams. Trečias uždavinys — praplėsti mūsų santykius su P. Amerika. Kaip anksčiau J. Savickis lankėsi Skandinavijoje ir vysk. V. Brizgys Ispanijoje ir Portugalijoje, taip dabar VLIKo deleguotas į P. Ameriką išvyko vysk. V. Brizgys. Jo kelionės tikslas informacija ir prašymas parengti mus kovoję prieš bolševikinę genocidą. Tuose kraštuose, kur veikia mūsų atstovai, vysk. V. Brizgys su

jais tarsis ir su jais darys bendrus žygius.

— O kokie ryšiai yra su Vokietijos vyriausybe?

Vokietijoje VLIKas daro pastangas užmegsti ryšius su Bonnos vyriausybe. Tuo tikslu aš pats lankiausi, dabar prof. Z. Ivinskis darbus gana sėkmingai tęsia. Jis buvo priimtas Politinio Departamento Direktoriaus Herbert Blankenhorn.

Kiek anksčiau vokiečiai išskėlė mintį įkurti Baltijos Institutą, kuris sutelktų pabaltiečių mokslininkus — istorikus, filologus, literatus moksliniam darbui. Muenchene jau veikia Osteuropa Institutas, bet Baltijos Institutas nebus jungiamas su juo. Vokiečių Užsienių reikalų ministerija yra suinteresuota, kad kultūriniai santykiai tarp Vokietijos ir Pabaltijo kraštų egzistuotų. Šitam Baltijos Institutui išlaikyti jie skirtų 50.000 DM per metus, apie 6-8 tūkstančius dar turėtų sudėti tautiniai komitetai. VLIKas šitokiam Baltijos Institutui yra pritaręs ir pasiūlęs nuolatiniams nariams prof. A. Maceiną ir prof. Z. Ivinskį. Nariai korespondentai gali būti ir kiti, kurie gyvena. Instituto suorganizavimas dar tebeina, greičiausiai pradės veikti nuo vasaros vidurio su būstine Bu-

noje, nes universitetas duoda patalpą.

Ryšiai su Lietuva

Prisiminus ryšius su Lietuva, prof. J. Brazaitis pasakojo:

Be visiem žinomų trijų asmenų, praėjusią vasarą pabėgusių iš Lietuvos, daugiausia atvažiavo repatriantai vokiečiai. Jie atvežė daugiausia žinių. Sie repatriantai turi savo organizaciją, su kuria VLIKas susirio. Organizacija padėkojo raštu už didelę ir humanišką lietuvių tautos pagalbą visiems vokiečiams pabėgėliams, atsidūrus varge. Norima surinkti iš visų repatriantų žinias apie Lietuvą. Šis darbas jau pradėtas. Iš pareiškimų paaiškėja, kad Lietuvoje buvo apie 6000 vokiečių, pabėgusių iš Karaliaučiaus srities. Vien Kaune gyveno apie 2000. Leidus jiems grįžti į Vokietiją, dalis pasiliko Rytų zonoje, o kurie įrodė turį giminių V. Vokietijoje, buvo išleisti. Tokių dabar organizacijos sąrašuose yra daugiau kaip 2400. Iš asmeninių pasikalbėjimų, visur matosi jų didelė simpatija kėnėnčiais ir vargstančiais lietuvių tautai. Rasytės paukščių stoties vedėjas su ašaromis sakė: "Tegu Divas laimina šitą tautą, kuri mane ir kit. išgelbėjo nuo bado". Jie visi gerai moka lietuviškai, jaunimas net nekalba vokiškai. Jiems dabar yra iškurtos specialios mokyklos, kad vėl išmokytų vokiškai. Jie stengiasi palaikyti ryšius su lietuvišiais, skaito lietuviškus laikraščius, viena mergaitė, kuri buvo Kaune, ir dabar klausosi lietuviškos "Amerikos Balsas" transliacijos.

— Buvo paskelbta, kad VLIKas kelsis iš Vokietijos? — Kodėl?

Principe jau nutarta išsikelti į Prancūziją, į Paryžių. Vokietijoje, išvažiavus tremtiniams, sunkiau yra rasti talkininkų, taip pat sunku ir susieiti su kitu tautų bėgliniais veiksniais. Paryžius yra politinis centras, ten bus ir darbo talkininkų ir bus lengviau užmezgami kontaktai su kitomis tautomis. Išsikelti numatoma apie pavasarį.

— Kaip ilgai jūs manote būti Amerikoje ir ką turėtumėte pareikšti lietuvių visuomenei?

Atlikęs visus savo uždavinius, pirmą progą grįšiu į Europą. Šita emigracijos proga esu sužavėtas vakari demokratinio pasaulio išryškinta tarpautinio solidarumo idėja, kuri pasireškė IRO organizacijos veikimu. Ypatinai pažymėtina, kad JAV buvo realiausia ir didžiausia šios idėjos vykdytoja. Kaip solidarumo talkininkas dar labiau pažymėtina BALFas, kuris sugebėjo apimti lietuviškų solidarumų visus. Linkėčiau, kad BALFo įžiebta solidarumo idėja dar stipriau įsiliptų tarp naujai atvykusių lietuvių ir virstų realia materialine pagalba Balfui ir visai lietuvių veiklai.

Visai Amerikos lietuvių visuomenei linkiu dar labiau susiglaudinti, dar labiau aukotis ir ištverti, kol bus išlaisvinta ir atstatyta Lietuva, — baigė prof. J. Brazaitis.

Pavergtoji Lietuvoj

• Liet. prof. sąjungų tarybos ketvirtasis plenumas konstatavo, kad yra "ir apsilėdusių profesinių sąjungų: tai — vietos pramonės, tekstilės pramonės, komunalinio ūkio, MPS, sovchozų, kooperacijos". Net pačiam prof. sąjungų kultūrinio skyriaus vedėjui Lisauskui "T." prikišo, kad jis "maža rūpinasi auklėti skyrusius darbininkus soviet. patriotizmo dvasioj." Todėl agitacijai sustiprinti, be kitų priemonių, buvo sudarytas net spec. "agitacinis traukinys", kurio paskirtis — "aptarnauti Kauno, Vilniaus ir šiaulių geležinkelius."

• "Į daugelį darbo žmonių skundų ministerija (Sveikatos) visai neatsakė. 40% skundų buvo svarstomi po du tris ir daugiau mėnesių". Nors pat ir Z. U. ministerijoje, nors "bolševikų partija reikalauja iš visų vadovų, didelių ir mažų, jautriai ir atidžiai žiūrėti į darbo žmonių laisvumą." O visi žino, ką reikšia tokios visagalis bolševikų partijos reikalavimo nepaklausyti. O vis tiek — šitokie rezultatai. Net pats Z. U. ministeris apkaltintas, kad nesutvarkė skundų nagrinėjimo reikalo. "Yra vadovų, kurie visai nekreipia dėmesio į darbininkų pareiškimus. Pvz., Geležink. Valdybos darbininkės seniai prašo vaikų darželio, bet viršininko pavad. Kabanevas vis nesuranda jam lėšų. — Ir Z. U. ministerio pavad. Kolcovas ir Melnikas skundus persiunčia tiems, kuriais nusiskundžiama, ir skundai dažnai visai dingsta."

New Yorko uoste prof. J. Brazaitį sutinkant: (aukštai iš kairės) — Dr. A. Aviza, Dr. B. Radzivas, stud. R. Šomkaitė, rašyt. J. Valčiulaitis, S. Samatkauskas; (antroje eilėje) — L. Dambriūnas, prof. J. Brazaitis, V. Vaitiekūnas; (trečioje eilėje) — rašyt. P. Jurkus, Dr. K. Ambrozaitis, P. Minkūnas; (apatinėje) — V. Brazaitienė, J. Laučka. Nuotrauka V. Maželio

mu ir šilta savuose namuose, kad reiks nerimauti, budėti. Rytų nauja mobilizacija. O kad ji nepavyks, jau visas kraštas šneka...

Ir vėl prie ilgų stalų sėda jaunieji, pamergės, pabroliai, susispaudžia ir svečiai. Jaučių, versų ir bekonų mėsa skendi taukuose, pyragai už nuotakos drabužių baltesni, alaus putos verčiasi iš asočių ir stiklų. Jaunimo veidai dvelkia šviežio pavasario vėju ir gaivališka jėga, kuri, atrodo, tuojau sugriaus visas užtvaras, sunaikins žanbangas, bandančias pastoti keilią ten, kur jų idealai veržiasi, kur juos troškimai veda. Žvaigždėtam gegužio vakare viensėdija skendi jaunystės ir džiaugsmo aidijoje.

Tame įsisiūbuojame niekas nepastebi automobilių projektorių, atlekiančių nuo vieškelio vingiuotu lauko keliuku. Tik kai seklyčios durys pasirodo apskr. viršininkas, už jo vokiečių karščių, vienas rudmarškinis ir žandaras, staiga nutila dainos ir kalbos, svečių tarpe pasirodo mustebimo ir sujudimo ženklai.

— Nepersigąskite, — tarpdury stovėdamas suramina svečius apskr. viršininkas. Naujieji svečiai, išskyrus, apskr. viršininką, kiek sumišę, lyg nesavi, paties pirmo ir gal tikrai netikėto įspūdžio pri-

trenkti. Tiek žmonių, o valgių, valgių... Šeiminkai puola prie jų ir, atvėrę aukštaitiškos širdies gelmes, kviečia prie stalų. Po trumpų pasisveikinimo ceremonijų vokiečiai, wehrmachto pulkininkas, su apskr. viršininku atsisėda arčiau jaunųjų, atseit, garbingiausiųjų svečių tarpe. Šlubas rudmarškinis vokiečiai, kuris tuojau atpažįstamas, kad tai apskrities "arbeitsamto" vedėjas, kiek toliau, šalia jo ir žandaras. Vakariene tęsiasi toliau, nors bendroji nuotaika sudrumsta. Tik kikitam gale, grįčioje, toks pat ūžimas kaip ir pirma, nes ten gal dar niekas nieko nežino.

"Anglai į Reichą bombas vis grūda, sako užmuškim tą blačkę rudą..." — girdėti, kaip stiprus baritono balsas veda. O jam chorų atsiliepia: "Kodėl, kodėl, kodėl negerti..." Šeiminkų veiduose matyti rūpesčio ir susijaudinimo, kad nekiltų kokių nesusipratimų. Tik apskr. viršininkas nusišypso, lyg duodamas suprasti, kad neimkite į galvą, ir tęskite toliau. Gavęs impulsą iš anos pusės, ir seklyčioje jaunimas pamažu atsigaila, vėl užsimiega kalbos vyresnųjų tarpe. Iš krūtininių išsiveržia nauji dainų posmai.

Ir juo tolyn, labyn ir smarkyn dainoje sušvyti gyvoji, neapčiuopiama tautos jėga, kuri šioje akimirkoje, atsiradus

tiems žmonėms, nuo kurių valios rytoj priklausys valstiaus jaunimo likimas, dar labiau demonstruojama. Muzikantų instrumentai pakelia polkos aidus ir tame bendrame pakilame skambėjime, rodos, plazda tautos dvasia, įžiebta toje mistikos gaubiamoje senovėje ir per kartų kartas, audrų audros grūdinta ir stiprinta, išlaikytą iki šios tragiškos epochos dienų, gyva ir nepažeista.

Po vakarienės svečiai vėl pasikelia nuo stalų ir išsisklaido visais pakampiais. Žaliuose pašaliuose, sode ir name skambina dainos, nerūpestingas juokas ir užesys. Jaunimas susimeta grįčion, kur vėl prasideda šokiai. Polką seka ratelis, paskui valsas, polka ir vėl ratelis. Ir žvaigždės gal skaisčiau nespindi danguje, kaip skaisčius jaunimo veidai, kaip grakštūs ir gyvi judesiai.

— Vyrūčiai, žandaras po kambaras slampinėja, maisto atsisargas tikrina, — pertraukia besilinksminančius išsigančius šeiminkėms balsas. — Tegu nebando! — pasigirsta vyrų balsai, ir visas būrys nubilda kambaros link. — Ir kuriem galam reikėjo juos atvežti. Žiūrėk, dar prie mustinių prieis. Kas besuvaldys degantį jaunimą, — girdėti vyresniųjų balsai pasieniuose.

Bet muzika nesustoja, ir jaunystė su daina ir muzikos garsais šėlsta grįčioje, kaip tas nieko nebijantis pavasario vėjas laukų platybėje. Svaigaus triukšmo pagautas ir pulkininkas, jau gerokai įraudusias skruostas, ateina iš seklyčios ir įsisuka į šokančių būrį. Merginos su vyrais tuojau susikimba į ratelį, ir pulkininkas pakelia vidury. Kažkur girdėti balsai, kad žandaras drauge su kitais svečiais jau alų seklyčioje gursknoja.

— Daina, — kažkas surinka ir vienu akimirksniu suskamba: "Nebeužvenksi upės bėgimo, norint sau eiti įs pamazu..." Dainos garsai plaukia tokia galinga srove, kad ir pulkininko veidas bematant pasidaro toks rimtas ir svajingas. Jis stovi priešais žaismingomis spalvomis spinduliuojančius mergaičių tautinius drabužius, ant kurių krenta geitonos kasos ar garbanos, priešais žalių laukų vėjo nugairintus jaunųjų veidus ir jo žvilgsnių spindėjimą, rodos, matyti praplaukiantį jaunystę, savojo krašto vaizdą, jų didelės didelės ilgesys. Daina netilsta ir pulkininko akyse pasirodo ašaros. Šis vaizdas dar labiau dilinga jausmus, pakelia patriotinę nuotaiką ir išryškina tą dvasinę matosios tautos galią, nuo kurios (nukelta į 4 pusl.)

SENIEJI MŪSŲ VEIKĖJAI PASAKOJA

Dr. H. LUKOSEVICIUS

K. J. Krušinską užkalbinus

K. J. KRUSINSKAS ATSIDARĖ NEW YORKE ANKSČIAU
UŽ DANGORĘZIUS • GYVENIMAS, KURIS BUVO PASKIR-
TAS LIETUVAI • KADA NEW YORKE MAJORAS BŪS
LIETUVIS?

— Mano laimė ar nelaimė, kad aš gyvenau tokio laiko, kada reikėjo daug veikti. O veikėjų buvo mažai — pasakė K. J. Krušinskas, kuris 52 metus iš savo turinio ir didelio gyvenimo atidavė nenuilstamai visuomeninei veiklai.

Atvažiuo jis Amerikon dar praėjusiam šimtmečiui (1899 metais), kuomet Amerika dar nežinojo, kas yra automobilis, o New Yorque dar nebuvo gimę dangorėžiai... Seniai, rodos, labai seniai buvo ir 1906 metai, o K. J. Krušinskas jau tada buvo išrinktas visos Amerikos Lietuvių R. K. Susivienijimo sekretoriumi ir tose pareigose dirbo ligi 1912 metų, o vėliau buvo ilgas metus to Susivienijimo valdyboje, kaip izdo globėjas, vicepirmininkas. Dar 1916 m. buvo išrinktas Susivienijimo garbės nariu.

— Nemėgtu apie save kalbėti, — kukliai pasakė p. Krušinskas ir nelengvai teko „išpešti“ iš jo žinių apie tai, kaip jis 1918 m., atsistojęs

Tautos Fondo

priešaky, neskaitė savo darbo dienu ir naktį ir kaip per tą Fondą buvo surinkta Lietuvai daugiau kaip 60.000 dolerių. Šis garbingas veikėjas nei žodeliu neužsiminė apie save, kai džiaugėsi, prisiminęs apie jo draug su kitais organizuotą, prezidentui Wilsonui leidus, visoje Amerikoje 1916 m. rinkliavą,

kuri yra davusi Lietuvai apie 200.000 dolerių. Kai prie Lietuvos Finansinės Misijos 1920-3 m. buvo organizuojama

Lietuvos Laisvės Paskolos vaju, tenai centrinė figūra buvo irgi K. Krušinskas ir toji paskola Lietuvai davė apie 3.000.000 dolerių! Jam teko taip pat sudėti visą širdį į Am. Liet. R. K. Federacijos darbą, kurį jis pradėjo, dalyvaudamas 1906

m. steigiamajam tos organizacijos susirinkime ir tęsė jį 47 metus, ligi šiandien. Neveltui Federacija už nuopelnus taip pat yra išrinkusi jį savo garbės nariu.

— Jums teko, rodos, būti vienu iš pačių pirmųjų Lietuvos Konsulato New Yorque bendradarbiu? Ką galėtumėt papasakoti apie mūsų diplomatinės tarnybos praeitį Amerikoje? — pasiteiravome.

K. J. Krušinskas

— Na, taip: teko padirbėti truputį ir toje srityje. Pradėjo me darba dviese — su Dr. Bielskiu (dabartiniu mūsų garbės konsulu Los Angeles). Tada dar tebesivadino Konsulinė Agentūra. Mūsų dipl. tarnyba čia išsivystė iš Lietuvos Finansinės Misijos, kurią sudarė kun. Žilius (vėliau buvęs Klaipėdos gubernatoriumi), majoras Zadeikis (dabartinis pasiuntinys) ir advokatas Jonas Vileišis, kuris vėliau buvo pirmuoju neoficialiu pasiuntiniu dar nepripažintos tada Lietuvos valstybės. Mes nuo seno turėjome suorganizuotą Lietuvos Informacijos Centrą Washington, kuris ir buvo Pasiuntinystės užuomazga, o vėliau pavirto į tikrą Pasiuntinystę. Amerikos lietuviai, griežtai reikalaujanti Lietuvai ne „kaž kokių ten autonomijų, bet visi-

šios Nepriklausomybės, buvo pasiuntę savo delegaciją Tautos konferencijon ir dar apmokėjo, rodos, 60.000 ar 70.000 dolerių Voldemarui Lietuvos delegacijai finansuoti.

— Kaip jūs galėtumėt charakterizuoti Amerikos Lietuvių darbą Lietuvai?

— Neturėjom čia beveik inteligentų. Dirbome visi paprastai, pilki buvę Lietuvos kaimo žmonės. Ir tai, ką tie pilkieji žmonės padarė, yra nuostabu! Nežinau nei vieno fakto, kad kas nors iš tų paprastų, gerų žmonių per 50 metų būtų ką nors nusukęs ar išieškojęs. Vienintelis atsitikimas ALRK Susivienijimo darbe buvo 1929 m., kai vienas Susivienijimo kuopos sekretorius, krizės metais, yra pravalgęs keletą dešėtų Susivienijimui surinktų pinigų. Amerikos lietuvių senajai kartai, atrodo, tur būt, neteks rausti ir jos sąžinė bus rami, nes tie paprasti žmonės padarė daugiau, negu jie galėjo.

— O kaip jums atrodo Am. Lietuvių organizacinė veikla dabar?

— Man darosi graudu ir aš statau klausimą: nejaugi tos visos mūsų organizacijos, kurias mes su tokia meile kūrėm ir laikėm, turės po keleto metų mirti? Tos mūsų sukurto organizacijos tokios plačios ir šakotos, kad net jei ir visi 20.000 naujų ateivių į jas ateitų, tai ir jų visų būtų per mažai, kad jie tas organizacijas išlaikytų ir užpildytų.

— O ar jie ateina?

— Laukiame. Labai laukiame. Džiaugiamės, kad atvažiuoja šviesūs ir mokyti žmonės, ir jų diplomai neturėtų traukti jiems ateiti į tą seną ir išbandytą lietuvių kūrėjų ir palaikytų darbą. Nei vienas jų neturėtų jaustis tam per didelį. Komunistai dabar stengiasi pagrobti tai, ko naujieji nevertina. Kodėl Dr. J. Šliupas padarė tiek įtakos? Todėl, kad jis ejo į žmones, stengėsi neprašyti po prakalbų, bet suėiti su žmonėmis į šiltą kontaktą, susipažinti, susidraugauti.

— Kokį trūkumą ryškiausiai pastebit Amerikos Lietuvių gyvenime?

— Labai yra negerai, kad mes nesinteruojam Amerikos vidus politinį gyvenimą ir nesistengiame ten prisiveržti. Mes neturim nei vieno kongresmano! Štai jums tik vienas pavyzdėlis: italai prieš pirmąjį Didįjį karą buvo čia pažeminami ir pasiejami žmonės. Bet jie susigriebė laiku ir pradėjo veržtis į Amerikos politinį gyvenimą. Ir, štai, dabar net pa-

ties daug milijoninio New Yorque miesto galva yra italas ateivis, kuris išlaikė ir nesudarytą savo pavarde...

— Ar teko jums kada nuvažiuoti Lietuvon?

— Taip ir neteko... nes dažnai teko organizuoti ekskursijas ir dirbti, kad kiti nuvažiuotų. Už tai mano žmona ten buvo ir 4 metų dukrelę su savim buvo nusivežus. Ta pati mano dukra 1928-30 m. vėl buvo nuvažiuojusi Lietuvon ir net 2 metus studijavo Vytauto Didžiojo Universitete Kaune.

— Smagu, kad jūsų šeima taip pulkiai kalba lietuviškai! — negalima buvo susilaikyti nepasidžiaugus...

— O, mano dukros kalba geriau už mus lietuviškai. Jos mokėsi, o mes nesimokėm, — pasakė K. J. Krušinskas ir maloni pasitenkinimo šypsena perbėgo jo veidu.

— Beje, jūs buvot 16 metų „Amerikos“ laikraščio direk-

torium ir ilgas metus direktorių pirmininku. Kaip jums atrodo mūsų spauda?

— „Darbininkas“ man labai patinka, skaitau nuo pradžių ligi galo, bet jaučiu visos mūsų spaudos vieną bendrą trūkumą: beveik nesijaučia, kad tie laikraščiai leidžiami Amerikoje. Juose labai trūksta žinių iš pačios Amerikos gyvenimo.

Kai atsisveikindamas paspaudė ranką šiam žilagalviui, garbingam, senam veikėjui, jutau kaip jo akys sužalavo ir jis man pasakė:

— Turiu jau 72 metus... Pasakutinais metais dėl nesveikatos jau negaliu dirbti. Nei vienas iš tų, kurie dirba visuomenės darbe, nesukrovė turtu, bet, man rodos, gyvenimo džiaugsmą atneša juk ne pinigai, o tas mielas jaunas širdys, kad dirbi ir tarnauji save. Ir tegul Dievas laimina tą šventą darbą...

BALFAS TARPININKAUJA

PROF. KAN. J. B. KONCIUS

Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas (BALF) iki šiol buvo International Refugee Organization (IRO) nariu ir yra Jungtinių Amerikos Valstybių federalinės valdžios žinioje ir globoje; todėl ši mūsų organizacija naudojasi tokiais privilegijomis ir lengvatomis:

(1) — Esame atleisti nuo įvairių federalinių ir valstybės mokesčių, todėl visi mūsų užpirkimai — maistas, vaistai ir kitos gerybės — atseina žymiai pigiau. Pav. gavus leidimą, siunčiant cigaretes, kartonas — 10 pokelių mums atseina tiksliai apie \$1.00. Vaistai, riebalai, cukrus ir kitos gerybės gaunamos turmo — eksportu kainomis, be jokių mokesčių, kas dažnai sudaro apie 40% - 50% pigiau.

(2) — Visų gerybių, kaip drabužių, avalynės, maisto ir kitų reikmenų pėsintinimas iš New Yorque į Europą mums nieko nekainuoja, nes transportacijos išlaidas apmoka federalinė valdžia.

(3) — Pasiųstos mūsų gerybės tremtiniams sušelpi Europoje vietos valdžių įleidžiamos be mūto mokesčių ir kitų apskundimų.

(4) — Gerybių išdalinimas, pavyzdžiui, Vokietijoje po stovyklas ir kituose kraštuose, dažniausiai nieko nekainuoja, nes atliekama kitų šalpos organizacijų kooperavimu ir priemonėmis.

(5) — Maisto ir kitų daiktų

supakavimas eksportui beveik nieko nekainuoja; tą atlieka urmo pardavėjai, iš kurių produktai perkami didesniais kiekiais.

Atsižvelgiant į tai, norime atkreipti Jūsų dėmesį, kad siuntimas bet kokių gerybių į užsienį kitais būdais ir keičiais, sudaro daug sunkesnių ir klūčių, o šalia to daug brangiau ateina.

Todėl geriausia yra siųsti įvairias gerybes ir pinigų tremtiniams Europoje per Balfą, kuris visą tai atlieka ekonomiškai ir, žinoma, išpildys donatorių pageidavimus. Jei teisininkai, gydytojai ar kitos grupės siunčia saviesiems kolegoms sušelpi, tas ir bus padaryta. Siuntėjai visuomet gali nurodyti savo pageidavimus, kam jie nori, kad būtų gerybės perduotos: ligoniams, seneliams, vaikams, našlėms, invalidams, daugiavaikėms šeimoms ar kitiems. Balfas visuomet maloniai tuos pageidavimus išpildys. Balfas uždavinys buvo ir tebėra rūpintis, kad visi likę Europoje lietuviai tremtiniai būtų aprūpinti Amerikos lietuvių pagalba ir parama.

Šalia to Amerikos valdžia pageidauja, kad visas šalpos darbas, ypač dabar, būtų centralizuojamas, nes tokiu būdu lengviau jį sekti ir kontroliuoti. Visos šalpos organizacijos kiekvieną mėnesį privalo teikti valdžiai smulkus ir išsamius pranešimus apie savo veiklą šalpos srityje.

ŽINIOS IS KALIFORNIJOS

LOS ANGELES, CALIF.

— Sausio 12 d. šv. Kazimiero parapijos salėje įvyko Lietuvos Tremtinių Sąvalpos Draugijos susirinkimas. Susirinkimą vedė Šešplaukis. Valdymo sudaro Šešplaukis, pirmninkas, V. Karalius, sekretorius, ir F. Kudirka, kasininkas. Draugija įsisteigė tik praėjusių metų rugpjūčio 4 d. Surošė lapkričio 23 d. puikų kariuomenės šventės minėjimą ir surinko \$92.10 lietuvių invalidų šelpimui. Labai rūpinosi generolo Pr. Tamašausko laidotuviemis. Per trumpą savo veikimo laiką sušelpė gydytoją V. Bendoravičių \$25.00 ir Kalėdų šventėms — \$10.00.

Siems metams yra numatytas toks veikimo planas: kovo mėn. ruošiamas literatūros ir meno vakaras, birželio mėn. — piknikas, rugpjūčio mėn. — vaidinimas, spalio mėn. — koncertas ir lapkričio m. — kariuomenės šventė.

Draugija turi tik 45 narius. Kiekvienas moka 1 dol. į mėn.

Gydytojas Vytautas Bendoravičius yra ligonis ir nesikelia iš lovos. Jo žmona yra prof. Stasio Šalkauskio tikra sesuo. Ji galinti dirbti, bet amžius ir kalbos nemokėjimas neleidžia. Jų materialinė būklė yra be galo sunki. Jūs nuolat šelpia vietos Lietuvių Tremtinių Sąvalpos Draugija ir Atleitininkų kuopa. Jų adresas: 4317 1/2 Brighton Ave., Los Angeles 62, Calif. Būtų gera, jei kas iš ateitininkų ar gydytojų juos sušelptų.

—Sausio 13 d. šv. Kazimie-

ro parapijos salėje, tuoj po pamaldų, įvyko Klaipėdos atvadavimo sukakties minėjimas, kurį rėmė Altas. Tą minėjimą suruošė klaipėdietis advokatas Hermanas Tumas, vokiečių kacetų kalinys. Pradžioje buvo sugiedota, Mažosios Lietuvos giesmė: „Lietuviai mes esame gimę.“ Labai graži kalbą pasakė adv. Tumas apie Klaipėdą, jos reikšmę ir Mažąją Lietuvą. Po to parapijos mokinės —Masaitytė, Audonytė, Mitkutė ir Prižintaitė — pasako „Ar aš tau, sese, nesakiau.“ Diepholzo gimnazijai surinkta \$25.00. Dalyvavo apie 30 žmonių.

— Sausio 13 d. Juozas Apkėnas, 713 E. Kensington Rd., staiga mirė. Tą rytą jis nuėjo į garažą. Ten buvo rastas negyvas.

— Los Angeles lietuvių kolonijoje vieši prel. Urba, šv. Jurgio parapijos klebonas. Jis čia yra pas savo senutę motiną.

— Vėdaras, Juozas, agronomas, tremtinys, čia atvyko iš Pensilvanijos, kur dirbo kasyklose. Jau baigia kurtis ir ketina greitu laiku atsikviesti savo šeimą. Čia atvažiuos, nustebo radęs tokį puikų orą ir žada atsikviesti visus draugus ir pažįstamus.

— Vasario 16 d. minėjimo meninę dalį išpildys chorai: šv. Kazimiero parapijos ir Stasio Šimkaus jungtinis choras. Diriguoti apsiėmė muzikas Antanas Skridulis, parapijos vargonininkas. J. Smilga

BALTIMORES ŽINIOS

Nauja valdyba

Lietuvių Tremtinių Draugijos naujoji valdyba jau perėmė pareigas: pirm. Leonas, vicepirm. Surdokas, švietimo ir kultūros reikalų vadovas Brazauskas, sekr. Šimkus ir izd. Noreika. Naujosios valdybos sastatas yra labai pajėgus. Linkima jiems sėkmingo ir našaus darbo.

Pasikeitė mokytojų sąstatas

Lietuviškosios šeštadienio mokyklos mokytoja M. Noreikienė dėl šeimyninių aplinkybių mokykloje jau nebedirba nuo š. m. sausio mėn. 12 d. Mokykla ir jos tėvų komitetas M. Noreikienę dėkoja už darbą, kurį ji su meile dirbo tol, kol galėjo.

Dabar mokyklai reikalingas naujas mokytojas. Kol jis bus surastas, mokykla, nesiaurindama ir netrumpindama nusi-

statyto darbo, versis likusiais mokytojais. Tėvai, kurie dar norėtų savo vaikus mokykloje leisti, gali tai padaryti kiekvieną šeštadienį mokyklos darbo metu. Likęs šių mokslo metų pusmetis bus darbingiausias ir nereikėtų praleisti progos juo nepasinaudojus.

BALFas rengias dideliam vakarui

Artėjantis vasaris bus pramogų ir parengimų mėnu. Pirmasis didelio masto parengimas — vakaras bus surengtas BALFo skyriaus vasario 9 d. Lietuvių salėje. Skyriaus valdyba jau seniai rūpinasi vakaro programa. Numatyta, kad joje dalyvaus bene visos baltimoriečių žymiausios meno pajėgos. Šiuo vakaru visuomenė labai domisi, nes jo ir programa bus turtinga ir tikslas kilnus.

KAS KĄ SAKE

Sovietinės gamybos rekordas

Lenkų delegacija Jankė Maskvoje eilę pavyzdinių fabriku. Vienam jų direktorius su pasididžiavimu paaiškino: — Mūsų įmonė pirmaisiais metais pagamino 5,000 vieneto, antaisiais jau 50,000, o šiais metais gamyba pasieks 500,000 vieneto. Lenkų paklaustas, ką įmonė gamina, direktorius paaiškino, kad metalines plokšteles, kuriose išmušamas įrašas: „Ši mašina yra sugedusi.“

Pats savo pakasynose

75 metų anglas J. Greenhard neseniai suorganizavo savo būsimų pakasynų generalinę repeticiją. Buvo pasakytas laidotuvių pamokslas, choras sugiedojo tai progai tinkamas giesmės ir buvo palaidotas tuščias karstas. Visa tai buvo nufotografuota ir užrašyta į plokšteles. Tai bus testamentas, kad taip, o ne kitaip jis turės būti palaidotas, kai mirs.

Kas yra diplomatija?

Politika bei diplomatija buvo, yra ir bus neaiškus mokslas. Vienas užklausė Balfour'ą,

praėjo šimtmečio anglų diplomatą, kas yra diplomatas?

Balfour'as atsakė tokia pasakaite.

Kartą rytą salyje gyveno labai turtingas ir galingas karalius, kuris sapnavo, kad iš eilės praradęs vieną po kito visus savo dantis. Ryto metą pašaukė savo sapnų aiškintoją, kuris jo nelaimė, nebuvo diplomatas.

— Dantys, — aiškino jis, — yra tavo vaikai: jie išmirs vienas po kito. Tu matysi visų jų mirtį.

Karalius perpyko, liepą tą pakartoti ir pašaukti kitą. O šis buvo diplomatas.

— Džiaukis, karaliau! — sušuko gudrusis. — Dantys yra tavo vaikai. Kadangi tu esi mylimas dievų, tai dievai dėl tavo gerumo ir žmonių naudos duos tau ilgą gyvenimą, net ilgesnį už tavo sūnų.

Karaliui patiko. Aiškintojui jis prisiėmė pusmėsį aukso.

— Dabar supratai, kas yra diplomatija? — paklausė Balfour'ą, four jį užklaususį.

KAI VOKIEČIAI MOBILIZAVO...

(Pradžia 3 psl.)

palūžta ir senas, daug visko peregyvenęs ir matęs, militarinę dvasioj išaugintas ir išauklėtas karys. Po dainos staigiai vėl susimetęs ratelis sugrąžina pulkininką nerūpestingam siautulin, draskančiam namo sienas ir gelsvai mėlyną nakties rimtį. Ratelis užia aplink pulkininką kaip ta upės srovė, kurios niekam nesulaikyti, ir pulkininkas linksmas sukasi vidury, lyg į jo sielą vėl būtų sugrįžusi jaunystė ir pavasaris. Staiga į ratelį įlenda rudis, „arbeitsamto“ viršininkas. Gerokai pyktelėjęs ir kažką niurgzdamas, puola prie pulkininko, griebia už rankos ir traukia jį lauk. Užanti srovė pagauna rudžio kepurę su virsta ir „hakenkreuzu“ ir kepurė tuojau atsisranda grindyse.

— Paduokit jį čia, — šaukia balsai iš sonų ir ten kyla juokas.

Pulkininkas, piktai pažvelgęs į rudį, stumia jį šalin, bet tas įsikimba į krūtinę. Jaunimas, norėdamas pulkininką uždengti ir atskirti nuo rudžio, dar labiau apie jį susiglaudžia ir vienas kitas kumštis nematomai klijuna rudžiui į pašone. Rudis, matydamas, kad pulkininko pusėje visų simpatijos, atsisitraukia nuo pulkininko,

spėja pagauti kepurę ir sprunka į prieanę, prasimušdamas pro besibūriuojančius svečius, į gonkus. Jį palydi juokas ir švilpimas. Pulkininkas nebeįstveria vietoje ir bėga paskui rudį lauk. Iš seklyčios pakyla ir žandaras.

Toji mirtina tyla, staiga įsikūsi šaunion vestuvių nuotakon, tetruko keletą minučių. Neapykanta tarp vokiečių kariuomenės ir partijos, įsivyravusi Reiche, pasireiškė ir čia, lietuviškose sodžiaus vestuvėse, kur savo valia, nekviesti atsidarė abiejų grupių žmonės. Piktas pašnekės tarp pulkininko ir rudžio sode buvo trumpas. Keletas stiprių pulkininko antausių rudį greitai patiesė ant pievos. Po to sūtemas perskrodė automobilio prožektoriai, išskirdami rudį ir žandara į pasileikiančios įtakios kompanijos. Pulkininkas su apsk. viršininku dar gerokai paviesėjo vestuvėse, juos glostė šilti ir pagarbūs žvilgsniai, juos lydėjo dainos ir grakštūs judesiai.

Kitą rytą miestelio pradž. mokykloje jau drąsiai atsistoja prie komisijos stalo. Tas pats pulkininkas — komisijos pirmininkas istiesė ranką, nusišypsojo ir, nieko netaręs, art mobilizacinės kortelės užrašė „UK“ — atidedamas.

Malonūs lietuvi-e,

savo dosnia auka paremk

NAUJĄJ LIETUVIŲ RELIGINĮ, TAUTINĮ BEI KULTŪRINĮ CENTRĄ

LIETUVOS PRACIŠKONŲ VIENUOLYNĄ

680 BUSHWICK AVENUE,

BROOKLYN 21, N. Y.

Prie vienuolyno yra

LIETUVIŠKOS SPAUDOS CENTRAS

su moderniška spaustuve ir knygų leidykla

Čia spausdinama:

1. „DARBININKAS“, dukart savaitėje išeinąs ir plačiai Amerikoje skaitomas laikraštis.
2. „AIDAI“, pasaulio lietuvių mokslo, literatūros bei meno ir visuomeninio gyvenimo žurnalas.
3. „SV. PR. VARPELIS“, religinio-patriotinio pobūdžio laikraštis.

Taip pat kiti lietuviški žurnalai „ATEITIS“, „KARYS“, įvairaus turinio knygos ir mokykloms vadovėliai.

Vienuolyno pirkimo skoloms padengti, naująj lietuviškos spaudos centrą išlaikyti —

REIKALINGA VISŲ AMERIKOS LIETUVIŲ TALKA IR PARAMA

Už kiekvieną, nors mažiausią auką, pranciškonai bus visada dėkingi. Naujamam Pranciškonų vienuolynui ir Spaudos Centrai aukos prašome siųsti šiuo adresu:

FRANCISCAN FATHERS,
680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

VERY REV. PROVINCIAL SUPERIOR
Kennebunk Port, Maine.

Lietuviai pasaulinėje prekyboje

Pietų New Yorke, vadinamame Downtown, yra nedidelė gatvė Wall Street. Ji garsi visame pasaulyje. Visuose universitetuose iš ekonomijos katedrų ji šimtais kartų linkniuojama. Viso pasaulio biznierių suka ūsą, kaip į ją patekti.

Gatvė trumputė, aptverta dangorėžais, kurie tartum sergsti, kad nepuštų nepalankūs vėjai ir neišdraikytų pinigų. Čia New Yorko birža, kur susirenka pasaulio stambiausi makleriai; čia stambieji fabrikai, koncernai turi savo kontorą. Čia vaikšto borsai, verti net keliolikos milijonų.

Argi ten galėtų patekti lietuviai ir atidaryti savo prekybos kontorą? O tuo pačiu išjungti ir stambiausią prekybą. Iki šiol visos duros lietuviams buvo uždarytos. Gal jų niekas ir neklebena. Bet dabar ten — Wall Street 60 nr. — yra įsitvirtinę pirmieji lietuviai.

Nerša jų ilgi metai Amerikoje nei didelis stažas prekyboje. Prieš pusę metų — gegužės 15 d. — jie įsiveržė į tą dolerinę gatvę ir atidarė savo prekybos kontorą.

Kas jie tokie?

Jie abu jauni vyrai, dar neseniai atvykę į Ameriką. Abū ekonomijos daktarai — Juozas Kazickas ir Kestutis Valiūnas.

Dr. Juozas Kazickas — pasvalietis — Kaune baigė ekonomijos studijas, karo mokyklą, buvo tremties ir prieš 5 metus atvyko į Ameriką. New Haven Yale universitete parašė disertaciją apie Čekoslovakijos ūkio sovietizaciją ir gavo daktaro laipsnį. Kartu profesoriavo Alabrte Magnas kolegijoje New Havene. Buvo pakviestas į George Town universitetą, Washington, D. C., ekonomijos profesorium, bet įsileidęs į prekybą, nuo pakvietimo atsiskyrė.

Dr. Kestutis Valiūnas gimęs Kaune, ekonomiją studijavo Čekoslovakijoje, Austrijoje ir Vokietijoje. Baigė Tuebingeno universitetą ir parašė disertaciją užsienio prekybos teorijų klausimais. Buvo asistentu pas garsų vokiečių sociologijos profesorį Hans Peter (dabar

- Wall Street — pasaulio biznio centras
- Lietuviai ten pradėjo biznį
- Su lietuvišku pasu po Europą ir Afriką
- 30 laivų išplaukė su jų prekėmis
- Stipendijos ir premijos

ūkio patarėjas prie Adenauerio vyriausybės). Į Ameriką atvyko tik 1951 m. kovo 13 d.

Jau Vokietijoje jis su dr. P. Karveliu buvo įkūrę tarptautinės prekybos bendrovę "Vesta". Jos atstovu Amerikoje ir buvo dr. J. Kazickas.

Koks keistas lietuviškas pasas?

Dr. J. Kazickas buvo sponsorius: jis atskivietė dr. K. Valiūną į Ameriką. Susitikę kartą, griebėsi darbo. Lankėsi Washington, susijė su įtakingais

K. Valiūnas ir J. Kazickas savo darbo įstaigoje, 60 Wall St.
Nuotrauka V. Maželio

gais Marshallio plano asmenims ir po kelių savaičių Amerikoje išskrido pirmajai kelionei į Europą. Dr. K. Valiūnas apilankė Prancūziją, Šveicariją, Olandiją, Angliją, o dr. J. Kazickas — Šiaurės Afriką.

Visur jie keliauja su Lietuvos užsienio pasu. Atsitinka, kad valdininkai ar muitininkai lietuvišką pasą mato pirmą kartą. Šveicarijoje vienas muitininkas, pasigriebęs lietuvišką pasą, nuskubėjo pas kitus savo draugus jiems parodyti, kaip jis atrodo.

Pas politikus ir didžiuosius prekybininkus

Ieškodami rinkų ir prekių, jie yra susipažinę su įtakingais prekybos ir politikos asmenimis. Taip praeitais metais liepos 19 d. Dr. K. Valiūnas ir Dr. J. Kazicką priėmė V. Vokietijos min. pirm. Adenaueris. Gerai pažįsta ir V. Vokietijos ūkio ministrą Erhardt ir visą eilę stambiųjų plieno pramonės magnatų; Šveicarijoje, Prancūzijoje, Anglijoje. Pačioje Amerikoje jie turi pažinčių su stambiais prekybininkais, įvairiais bankais ir bendrovėmis.

Juodasis auksas į Europą

Siuo metu šie vyrai prekiauja žaliavomis: anglimi, cementu ir plienu. Dar tik pusę metų, kaip pradėjo biznį, o jau į Europą pasiuntė apie 30 laivų po 10 tūkstančių tonų. Padaryta apyvarta siekia 10 milijonų do-

buvo iškraunamas jų atvežto cemento laivas.

Kokie tolimesni planai?

Norime įsimušti į pasaulinę prekybą ir ten dalyvauti kaip ir kitų tautų atstovai. Ar mes esame kuo blogesni už tokius graikus ar olandus, kurie savo rankose valdo didelę prekybą.

Pradedant prekybą, ir jiems buvo nemažų sunkumų, nes reikėjo pradėti beveik iš nieko. Sunku buvo patekti į Wall Str., bet iš jos geriau prekiauti.

Dabar jie turi įvairių pasiūlymų. Įvairūs anglies kasyklų savininkai siūlo didelius kiekius anglių. Vokiečių laivininkystės bendrovė "Fisser" siūlo jungtis ir kartu prekiauti. Iki šiol jie jau du kartus apuko Europą. Dabar vėl išskrido. Kartu aplankys ir Belgų Konigą ir Pietų Afriką. Kovo ar balandžio mėn. numatyta keletą į Pietų Ameriką.

Neužmirštami ir lietuviški reikalai

Pradžioje ši bendrovė dar vadinosi "Vestos" vardu. Dabar

pakeista ir įregistruota lietuvišku vardu "Neris". Tegu visi skaitytojai gerai išsiaiškina, kaip ir kitų tautų firmas.

Jie bus bene pirmieji biznierių, kurie taip gyvai reaguoja į visuomeninius reikalus. Matydami didelį valstybinių mokslų ir inteligentų trūkumą, jie 1952 mokslo metams

skiria 1000 dolerių stipendiją

tam studentui ar studentei, kurie bet kuriame pasaulio universitete studijuos ekonomiją, teisę, sociologiją, žurnalistiką ar diplomatiją. Smulkesnės sąlygos bus paskelbtos spaudoje. Gavęs stipendiją, turės įsipareigoję grįžti į laisvą Lietuvą ir įsijungti į jos atstatymą.

Yra pramatę skirti premiją už lietuviškąją kūrybą. Smulkiu apie ją bus taip pat atskirai pranešta spaudoje.

Mūsų tautiečiams, išplaukiant ir tarptautinius vandenis prekybos srityje, linkime kuo geriausios sėkmės. P. A.

TREMTIES SKAUDULIAI

JONAS KUZMICKIS

Buvo rami Kūčių naktis.

Dieną pasnigęs sniegas baigė tirpti. Kai kur skubiai dūžę pavėlavusios mašinėlės. Maži būreliai žmonių keliavo į Bernelių mišias.

Skubėdamas į bažnyčią, gatvės pakraštyje pamčiau susikabinusią porą. Jaunos mergaitės rankos ir galva nuleistos, kojos vos išlaikė susmukusį kūną. Šalia stovėjo svirdėjęs vyras, laikė viena ranka mergaitę per liemenį, o antra mosikavo retkarčiais pravažiuojančioms mašinėlėms.

Deja, nei viena nestojosi. Nuskubėjau ir pats į bažnyčią, kurį buvo pilna sausakimšų susirinkusių žmonių.

Kai bažnyčioje aidėjo jaunos kalėdinės giesmės, — mano akyse mostigavo nusigėrusios mergaitės rankos ir svirdinjančio vyro susivėlę plaukai.

Du kraštutiniai

Kai ateina koks organizacijos atstovas į lietuvių butą, kai jis prašo aukos svarbiu visuomeniniam reikalui, — ne kartą aplankytasis susiraukia ir nepatenkintu balsu sako: "Renkat ir renkat kaip elgetos..."

Gal būt aukų rinkimas priemena elgetavimą, tačiau iš tų aukų tremtyje kyla lietuvių namai, salės, bažnyčios, spaustuvės, leidyklos.

Tačiau nuėmimo pas savo tautietį į svečius. Pakviesti. Jungtinių krikštynų, kokios šventės proga. Stalai ne kartą lūžta ne tik nuo užkandžių, bet ir nuo gėrimų. O raginimas gerti nepaprastas. Dešimts kartų paprašys išeiti.

Ir ne tik vyrai. Neatsilieka ir moterys. Jos jaučiasi tartum savo pareigos neatliekančios, jei primygtinai neragins gerti.

O paskum... grįžta namo šlietėdami. Kiti, svaigalams veikiant, pradeda pykti, bartis, net priekabauti. Atsiranda ir muštynių. Juk bausi, jei, vos pustrėčio mėnesio sėdėjęs kalėjime už muštynes, lietuvis ten susitiko su keturiomis savo tautiečiais. Ir vis už stiklę.

Dažnai girdime minint aukštinį vidurį. Vaisės visuomet paliks geresnį įspūdį, jei ir nuo stalo galima bus atsikelti blai viam.

Jei kiekvieną vaišių šeimninkas bent penktadalį išlaidų, skiriamų svaigalams, paaukotų visuomeniniams kultūriniais mūsų reikalams, — mes dar daugiau turėtume kultūrinių vertybių.

Šeimos vėžiai

Džiaugiamės lietuviškomis šeimomis, rūpinamės, kad vaikai lietuviškai nepamirštų, steigiamie įvairias vardo mokyklas.

Tačiau svetima aplinka pažū, tarsi koks vėžys, griaužiasi po šeimos pamatais, kol jos nesuardo.

Paprasta lietuvių šeima — tėvai su dviem paaugliais vaikais — įsikuria nuosavose namuose. Kad būtų lengviau gyventi, prima nuomininką. Kadangi lietuvių miestelyje daugiau nėra, įsileidžia ukrainiečių.

Po kurio laiko vyras pradeda įturti savo žmoną. Vėliau išprašo vieną ukrainietį. Žmona, palikusi vaikus ir namų apyvaką, važiuoja keliolika mylių, norėdama susitikti su "nuskriaustuoju". Šeima pradeda irti, namai slysti į skolas ir vyras sumano juos likviduoti.

Kitur vėl jauna moteris, pasiėmusi kūdikį, apleidžia namus ir nežinia kur dingsta...

Rezultate — turime nemažą neteisėtų šeimų, turime nemažą persikryplių, turime skaudžių skaudulių pagrindiniame mūsų gyvenimo narelyje.

Gal šeimos prarado atsakingumo jausmą; gal susilpnėjo jų religinis pareigumumas; gal gyvename tik momentu.

Kai šeima ima irti, kai tėvai gyvena savo vidaus kovomis, — ko benorėti iš jų vaikų? Jie, neturėdami nei pavyzdžio, nei skatolio, užsikasa savo tuščiaime gyvenime.

Didybė ar tautybė...

Kai atsiranda įvairių negerovių, atrodo kartais, kad nėra nei autoriteto, kuris galėtų paveikti ir, kas galima, pataisyti.

Bet iš kur rasi autoritetą, kai daug kur nenorima nieko pripažinti. Juk, esą, dabar visi lygtis, visi vienodą darbą dirba. Kunigas tegu kalba: tai jo pareiga; mūsų laisva valia elgtis kaip tinkama...

Skundėsi lietuviškos mokyklos mokytojas, jog jam sunku su vaikais dirbti, kai tėvai bet kokia proga ką nors prieš jį pasako. Skundėsi organizacijų atstovai, kad nežinai ką nors padaryti, nes choristai nesirenka. Pasiskundžia kai kur kunigai, kad lietuviai į savo pamaldas nesiteikia ateiti...

Kiekvienas randa argumentą pateisinanti savo veiksmą. Daug kas atlanda daugybę pasiteisinimų, kodėl jis visai į lietuvišką veiklą nesikišąs: girdi, nenoriu būti apkalbėtas...

Ir kyla klausimas: kas tai — tautybė ar išsidūmas? Kodėl savas patogumas statomas aukščiau už tautos ar bendruomenės reikalus? Kodėl dažnas pakritikuoja kitų darbus, kai tuo tarpu patys sėdi sudėję rankas?

Tai tik maža dalis skaudulių, kuriuos jaučiame savo gyvenime.

LIETUVIAI PASAULYJE

ANGLIJA

— Pirmoji laida Anglijoje. Lietuvių mokykla Bradfordo pradėjo darbą 1949 m. vasario 12 d. Vaikai rinkosi įvairiose vietose, nes neturima nuosavų patalpų. Pagaliau ilgesnį laiką apsiūta seserų pasionisčių Stella Maris klube. Mokykloje nuo pat pradžios dirbo kapelionas kun. J. Kuzmickis ir mokytoja J. Jokubka. Vėliau į darbą įsitraukė O. Šergalytė, St. Juozapavičius, V. Taseckas, Kurį laiką dirbo A. Dičpetris, V. Ignaitis.

Šių metų pradžioje lietuvių mokyklos vyriausiems mokinėjams buvo surengti baigiamieji egzaminai iš keturių vidurinės mokyklos klasių. Mokiniai lituanistikos dalykuose pasirodė parengti gerai. Puikiai orientuojasi lietuvių kalboje ir literatūroje, Lietuvos istorijoje, geografijoje ir tikyboje. Pažymėjimus gavo šie pradininkai: Z. Daržinskaitė, R. Duobaitė, J. Gurskytė, A. Garbauskas (išvyko į JAV), A. Jurevičius, ir S. Kazlauskas.

— Literatūros vakaras. Anglijoje nėra daug savų rašytojų ir jų organizacinė veikla labai silpna. Daug klūčių dažnesniam susirinkimui savų reikalų svarstyti sudaro dideli nuotoliai: vienas gyvena Londone, kitas Nottinghamame ar Manchesterioje.

Anksčiau kiek dažniau tai vienoje tai kit. vietoje (Londone, Manchesterioje, Bradfordo, Nottinghamo) buvo surengiami literatūriniai vakarai. Žmonės juos mėgo, gausiai dalyvaavo, o ir suvažiavę rašytojai galėjo padaryti bent trumpus pasitarimus. Vėliau ir vakarai aptruko.

Šiuo metu literatūros vakarų rengia DBLS Manchesterio apygarda. Paskaitą apie kūrybos sąlygas už geležinės uždangos skaitys F. Neveravičius. R. Spalis pasirodys su naujais feljtonais, poetas Vl. Šlaitas su naujaisiais eilėraščiais. Tikimasi sulaukti ir daugiau rašytojų. Vakaro pelnas skiriamas spaustuvės fondui.

— Už jūrų, marių. Jau ir didesnėse Anglijos lietuvių kolonijose jaučiamas lietuvių mažėjimas. Vienas kitas turėjo laimės iškelti į JAV, dauguma vyksta į Kanadą. Pasirodė, kad Anglija su savo vidaus sunkumais — normuotu maistu,

mažomis galimybėmis įsikabinti į savarankų gyvenimą, o gal ir tam tikra baimė dėl ateities — nepajėgė lietuvių įauginti į savo kietą žemę.

Be abejo, išvažiavo tik dalis. Liks šeimos, vyresnio amžiaus bei ne taip stiprūs žmonės. Tačiau visuomeninė ir kultūrinė veikla nukentės. Jau dabar sunku suorganizuoti chorų, tautinių šokių būrelių, o ką bekalbėti apie platesnio masto pasirodymus.

VOKIETIJA

• Prof. Z. Ivinskis, kuris Vokietijoje Taryboje pavaduojamas senesniai į Ameriką išvykusį prof. J. Brazaitį, lankėsi Bononoje ir kalbėjosi su V. Vokietijos atstovais.

• Sielovados tarnyba, kuriai vadovauja T. A. Bernatoniš, OFMCap. švenčių proga išleido neperodintą leidinį "Ausros Vartai", kuriame plačiai informuojama apie Vokietijos religinius reikalus.

• "Keleivis" — M. Lietuvos laikraštis — išleido trigubą numerį, kuriame Vydūnas rašo apie žmogaus pareigas savo tautai, aptariama, ką reikšia Churchillio laimėjimas M. Lietuvai, paduodama Prūsų lietuvių pergyvenimai tarp Tilžės, Kauno ir Stalingrado, vizitas patiriamas ir kt.

• Lietuvių stovykla šiuo metu Vokietijoje didžiausia yra likusi Wehne, kur dar tebėra apie 400 mūsų tautiečių. Stovykla, kur daug yra klaidėdiečių, panaši į žvejų kaimą prie Neringos.

PRANCŪZIJA

• Paryžiuje dėl vykstančios JT sesijos pagyvėjo ir lietuvių visuomeninis gyvenimas. Nuolat lankosi įvairūs atstovai ir klebina JT duris. Gruodžio 20 d. JTO gen. sekretoriaus pavaduotojas Benjamin Cohen priėmė Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplom. atstovus bei Čekoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos ir Vengrijos tautinių komitetų delegatus, kurie jam įteikė visų šių kraštų bendrą memorandumą ir priedo memorandumus, liečiančius kiekvieną kraštą deportacijų reikalu. Tai yra to paties pobūdžio demaršas, kurį Vašingtone padarė visų minėtų kraštų delegatai, o Baltijos valstybių — diplomatiniai atstovai.

KAS NAUJO MOKSLO PASAULYJE?

LAIKRODIS EIS 3,000 METŲ

Vienas Šveicarijos laikrodininkas pagamino laikrodį, kuris užsukamas temperatūros skirtumu ir gali nesustodamas eiti. Išradėjas mano, kad tasai laikrodis galės eiti tris tūkstančius metų. Jau vieno laipsnio temperatūros skirtumo pakanka, kad laikrodis užsuktų 24 valandoms.

PER ŠIMTĄ METŲ GIRDETI ŠIRDIES PLAKIMAS

Pernai metų žiemą įvykusios Alpėse sniego grūties lygri šio vietos gyventojų nepamirštos, nes jos pareikalavo nemažą žmonių gyvybių. Ta nelaimė tuo dar buvo skaudi, kad daugelio užgriūtų žmonių negalima buvo laiku išgelbėti dėl stokos tinkamų techninių priemonių. Bet dabar tikimasi, kad panašiu atveju galima bus lengviau nelaimės išvengti suteikti pagalbą. Vienas Zalcburgo inžinierius pagamino aparatą, kuriuo jau per šimtą metų galima girdėti po sniegais užgriūto žmogaus širdies plakimą.

AR GIRDEJAI, KAD:

— Didieji vėžliai užauga ligi 1,600 svarų svorio.

— Afrikoj gyvena žuvis, vadinama bommi, kuri ištisas valandas gali išbūti sausumoje. Ji net laipioja po medžius gaudyti vabzdžių.

ISIGYKITE NAUJUOSIUS TREMTIES LEIDYKLOS LEIDINIUS:

Putino, Altoriai Sesėlyje. 3 tomai viename lino įrišime. Kaina — 4 dol. Igno Seiniaus, Kuprelis. Lino įrišime, kaina — 2 dol. V. Alanto, Pragaros Pošvaistės. Lino įrišime, kaina 3.50 dol. Užsakymus siųskite šiuo adresu: PASVAISTE, 563 Hemlock St., Brooklyn 8, N. Y.

NELE MAZALAITĖ

MĖNUO, VADINAMAS MEDAUS

Autore su jai vienai būdingu stiliumi grafiškai šioje apysakoje iškelia kų tik ištęjusios moters sielos problemas, jaunamartės svarstymus ir is jų išplaukiančius įvykius. Knyga 220 pol. kalina \$2.50, gaunama šiuo adresu:

GABIJA
340 Union Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

PHILADELPHIA, PA.

• **P. Petrušaitis**, gyv. 425 Junction Ave., Racine, Wis., yra "Darbininko" platintojas. Pas jį galima užsisakyti "Darbininką" ir kitus prancūzų leidinius ir užsimokėti prenumerata.

• **Juzė Augaitytė**, gyv. Philadelphia, op. solistė, sausio pabaigoje vyks į Chicago ir dalvaus "Draugo" koncerte.

• **Step. Sopranienė** išrinkta Waterburio Liet. Kat. Moterų S-gos 43 kuopos pirmininke. Vicepir. A. Šmotienė, ižd. K. Glodienė, fin. sekr. S. Dumšienė, sekret. M. Fortier.

• **Elizabeth, N. J.**, parapijos choras, šeštadienį, sausio 26 d., 7 v. vak. parapijos salėje ruošia koncertą. Programoje dalyvaus ir operos solistė Vincė Jonuškaitė. Sekmadienį, sausio 27 d., sumos metu op. sol. V. Jonuškaitė giedos bažnyčioje.

• **A. Peldžius** dėl ligos pasitraukė iš "Eglutės" administratoriaus pareigų. Nuo sausio 15 d. "Eglutės" administravimą perėmė Nekalto Prasidėjimo seserys Putnam, Conn.

• **J. Butkevičius** padėka. Senas Anglijos lietuvių veikėjas ir daugelio laikraščių bendradarbis, dėkoja visiems JAV savo draugams, prieteliams ir laikraščių redaktoriams už jam pasiūstus sveikinimus. Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga.

• **Vasario 16-sios minėjimas** Chicagoje ruošiamas vasario 10 d. 2 val. p.p. Ashland auditorijoje.

GREENFIELD, MASS.

• **L. D. S-gos 113 kuopos** metinis susirinkimas įvyks sausio 27 d., sekmadienį, 12.30 val. Kviečiame visus kuopos narius ir "Darbininko" skaitytojus dalyvauti ir užsimokėti prenumeratos bei nario mokesčius. Susirinkimas įvyks Steponkevičių bute, 187 Conway St.

A. Dėdinas, sekr.

W. J. CHISHOLM

GRABORIUS

"Asmeniškas Patarnavimas"

331 SMITH ST.
PROVIDENCE, R. I.

Telephone.

OFISO: DEXTER 1952
Namų: PL 6236

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

transliuoja iš stiprios radijo stoties

WLOA

1550 KYLOCYCLES

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ nuo 1:30 iki 2:00 val.

Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA
BRADDOCK, PA.

Jau 11-ti metai kai visi klauso—

"Lietuvos Atsiminimų"

RADIO VALANDU

Šeštadieniais, 4:45 - 5:30 val. p.p.

Stotis WEVD (New York) —

1330 kil., 107.5 meg.

JACK J. STUKAS, Dir.

1264 White St., Hillsdale, N. J.

Tel. WAvery 6-3325

Lietuviai šokėjai Penna

Universitete

Vasario 2 d. Penna. Universitete bus Metinis Festivalis, kuriame dalyvauti pakviesta ir lietuvių atstovai — Karalienės taut. šokėjų grupė.

K. Attlee Philadelphiaj

Buvęs Britų ministras pirmininkas atvyks į Philadelphiaj, kur kalbės "Free World Speaks" susirinkime, kovo 5 d.

Minėjo Broliško Savaitę

Philadelphiajos miestams paminėjo Broliško Savaitę, vasario 17-24 dienomis. 16 metų senumo paprotys, kelti broliško, siemet paminėtas nuosirdžiai ir plačiai.

Nauja klubo valdyba

Lietuvių klubas, 928 E. Moyamensing Ave., sausio 13 d. savo metiniam susirinkimui priėmė apyskaitą ir išrinko naują Valdybą. Pirmininku išrinktas Bruno Sutkus, 1530 S. 2nd St., sekretorium Albin Rinkus. Klubo veiklos pagyvinimo organizatorius Jonas Švedas. Jis pasikvies dar kelius pagalbininkus ir stengsis klubo veikimą išjudinti. Komisija nutarė suruošti pobūvį - balių šv. Kazimiero parapijos fondo naudai.

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijos Valanda

sausio 18 d. transliavo J. Kazėno vyrų okto koncertą. Programoj buvo du lietuvių kompozitorių kūriniai ir trys dalykai iš įvairių operų. Įspūdis geras. Klausytojai patenkinti.

S. Laniauskas, komisijos

Diepholzo gimnazijai remti išdininkas, metiniam aukotojams išsiuntinėjo meniška pagamintus kvitus, kur aukotojui jo aukos reikšmę primena prasmingai įrašai. Kurį dar nėra rėmėjų eilėse, neatšlikime nuo kitų.

Čiurlioniečiai, sausio 13 d.

išklausė savo vadovo muz. Alf. Mikulskio pranešimo apie ansamblio santykius su neseniai Paryžiuje mirusiu prancūzų generolu De Lattre de Tassigny, jo atminimą pagerbė tylos minute ir nutarė vieną savaitę susilaikyti nuo pasilinksminimo. Generolas tremty buvo didelis Čiurlionio ansamblio ir apskritai lietuvių globėjas. Alf. Mikulskis taip pat nusiuntė telegramą į Paryžių Lietuvos atstovui dr. St. Bačkui, prašydamas pareikšti ansamblio vardu užuojautą mirusio generolo šeimai.

J. Bačiūnas savo atsilankymo

proga Tautinės Sąjungos koncerte viešai paskelbė skiriamą stipendiją dainavimo mokslo per dvejus metus eiti. Konkursą kandidatui (ar kandidatėi) atrinkti pavedė suorganizuoti Lietuvių Radijo Valandai ir Dirvai. Rengiamos konkurso taisyklės.

V. Rastenis, Dirvos redakto-

rius, pereinas dirbti į Laisvosios Europos Komiteto centrinę įstaigą New York informacijos skyriaus Lietuvos sekcijos vedėju, Clevelando paliko sausio 21 d. Jo redaguotos Dirvos kai kurie straipsniai ir apskritai laikraščio dvasia, deja, katalikų širdyse paliko sunkių nuosėdų. Būty labai liūdina, jei šis raugas persunkty jo darbą ir naujose pareigose, kurios reikalauja jau daug platesnio žvilgsnio.

Variakojų (Wallace) sūnus

Albertas, istarnavęs policijoj 17 metų ir gerai savo darbu pasižymėjęs, buvo pakeltas į policijos inspektorius.

Vilėniskienė, Juozo Vilėn-

sko žmonai, sausio 11 d. padarė tylos operaciją. Ligonė gydosios poliklinikoje. A. B.

PITTSBURGH, PA.

Draugijos seimelio darbai

ALT pirm. A. Paleckis audarė suvažiavimą, kuris įvyko š. m. sausio 20 d. Lietuvių Piliečių klubo patalpose, pakviesdamas mandatų komisijon V. Kolličenę, Pivaronienę ir M. Onaitienę; rezoliucijų komisijon — P. Dargį, P. Šimonį ir Virbalį; nominacijų komisijon — A. Mazišką, J. Virbicką ir S. Bakaną.

Prof. K. Pakštas tarė, kaip visada, ugningą žodį, uždegdamas visų širdis nepalaužiamu ryžtu dirbti dėl Lietuvos išlaisvinimo.

ALT sekr. S. Bakanas perskaitė sveikinimus ir išdavė praeitų metų veiklos apyskaitą. Sekė inž. J. Grėbliūno pranešimas, kurį patvirtino finansų sekr. A. Naujelytė. Dėl tolimesnės veiklos kalbėjo P. Pivaronas. A. Paleckis pranešė, kad yra numatyta Vasario 16 minėjimui kalbėtojas kviešti Alto ižd. Vaidilą. Pittsburgho miestą galva, kongresmanus ir senatorius. Meninei daliai išpildyti pakviesta šv. Pranciškaus akademijos studentės ir "Maironio" choras, vadovaujamas muz. Z. Nomeikos.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės klausimu padarė platų pranešimą prof. K. Pakštas. Seimelis vienbalsiai pritarė tokioms organizacijos steigimui Pittsburghe, pavedami tą darbą tremtiniais.

Viso dalyvavo 20 draugijų su 58 delegatais. Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu.

Č. Chicago praeitą savaitę

buvo išvykęs p-lė B. Jucevičiūtė ir p. Balionienė, kurios dalyvavo B. Kelpšienės laido tuvėse.

Pirmas susirinkimas 10

Vyčių kuopos šiais metais įvyko sausio 10 d. Numatyta žie-

mos metu suruošti keletą pasikaitų, kurioms laikyti yra pakviestas kun. A. Sušinskas. Bergeriant kavutę, kun. J. Girdis papasakojo daug įdomių dalykų iš savo kelionės į Romą ir Paryžių.

• **Gražiai veikla** šv. Kazimiero mokyklos motinų klubas, sugebėdamas visada sukelti dideles sumas pinigų. Neperdaug seniai, leidusios loterijai automobilį, uždirbo virš \$4000.00; dabar vėl seserims pranciškietėms nupirko televiziją už \$300.00. Bravo darbščios narės ir valdyba.

• **Palaidota** sausio 15 d. Marija Šimkumaitė - Hornyak. Kūdikis, likęs našlaičiu, auga. Sausio 19 d. palaidota Marija Rekasie, 4 mėnesių mergytė.

• **Lietuvių kolonija** liūdi užgirdusi staigią Br. Kelpšienės mirtį. Mokytoja Kelpšienė atvykus iš tremties į Pittsburghą tuojau stojo į aktyvų darbą. Tai buvo nepaprasto pasišventimo moteris, nenulstanti darbininkę, ypač šalpos darbe, visada nuosirdi ir pavyzdinga. Paskutiniuoju metu gyveno Chicagoje. Palaidota sausio 16 d. šv. Kazimiero kapinėse.

• **Tremtinių D-jos** susirinkimas šaukiamas sausio 27 d., sekmadienį, 3 val. po pietų. Lietuvių Piliečių klube. Kviečiama kuo skaitlingiausiai dalyvauti, nes bus svarbių pranešimų ir naujos valdybos rinkimai.

• **Balfo skyrius** reiškiasi gražiai. Paskutiniame valdybos posėdyje, sausio 17 d., vadovaujant J. Tavorui, buvo aptarta eilė praktiškų sumanymų, gavėnijos metu pasikviesti kalbėtojai su paskaita ir filma; pavasarį praversti Tag day Balfo naudai.

BROCKTON, MASS.

Nepriklausomybės minėjimas

ruošiamas vasario 10 d. Programą sudarys pamaldos ir iškilnės mokyklos patalpose. Bus sveikinimai, kalbos ir meninė dalis. Kalbų bus nedaug. Meninę programą atliks žinomi menininkai. Numatyti visai nauji dalykai, vietoje dar negirdėti.

Minėjimą suruošti iniciatyvą ėmėsi Brocktono lietuvių Taryba. Į ruošimo komisiją įeina po vieną atstovą nuo kiekvienos organizacijos. Komisija kreipėsi į kleboną kun. Pr. Strakauską, kviesdama parapiją ir Katalikų Federacijos skyrių prisidėti prie ruošiamo minėjimo ir rūpintis jo pravedimu bendromis jėgomis.

Brocktono Lietuvių Taryba ir Lietuvių bakažė paskyrė iš savo turimų lėšų minėjimo reikalams 100 dol. Tremtiniai savo susirinkime vėl nutarė paskirti minėjimo proga Lietuvos laisvinimo reikalams vienos dienos uždarbį. Jie taip pat pritarė iniciatyvai ruošti minėjimą platesniu mastu ir kviešti į tą darbą kitas organizacijas, neįeinančias į tarybą.

Naujas tremtinių komitetas

Sausio 5 d. įvyko tremtinių visuotinis metinis susirinkimas. Iš apyskaitinio pranešimo paaiškėjo, kad komitetas talkininkauja visuomeniniuose darbuose kitoms organizacijoms ir rūpinasi tais klausimais, kuriuos nesidomi kitos organizacijos. Komitetas išlaiko šeštadienį lietuviškąją mokyklą, kurioje dabar mokosi apie 50 vaikų ir dirba 5 mokytojai. Parūpinatas bent mažas tiems mokytojams atlyginimas už praėjusius mokslo metus, paskirta mokyklos knygynėliui 100 dol. Tremtinių šalpos reikalams Vokietijoje pasiūsta Balfui 210 dol., o likusioms Vokietijoje lietuvių vargo mokykloms sudaryta 150 dol. Lietuvos laisvinimo reikalams nutarta paskirti vienos dienos uždarbį, kaip tai buvo padaryta

per dvejus metus. Atskirai suruoštas Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas ir daug prisidėta sumanymais bei darbu prie Nepriklausomybės minėjimo ir lietuvių bakažė parodos suruošimo. Svarbiausi ateities uždaviniai — šeštadieninės mokyklos stiprinimas ir lietuvių bendruomenės apylinkės organizavimas.

Kad sekmingiau eity darbas, kurio yra daug, naujas komitetas sudarytas ne iš penkių asmenų, kaip buvo ligi šiol, bet iš septynių. Komiteto pirmininku vėl išrinktas P. Viščinis, vadovavęs tremtiniais jau dvejus metus. Kiti komiteto nariai yra: J. Daniusevičius, A. Sužiedėlienė, St. Eitavičius, J. Špakevičius, J. Činčys ir J. Plaušinitis. —ps

Bayonne, N. J.

Nauja choro valdyba

Šv. Mykolo Arkangelo parapijos choras sausio 11 d. išrinko naują valdybą: pirm. — Mykol. Grigaliūnas, vicepirm. — M. Bružas, ižd. — Martynas Ruzgis, sek. — Rūta Šėdydis.

Choras dalyvavo dainų šventėje, įvykusioje Newark, N. J.

Po susirinkimo parapijos klebonas kun. M. Kėmėzis padėkojo chorui už gražų giedojimą Kalėdų metu ir pavaišino chorą gardžiais užkandžiais.

koncertas

Sausio 27 d., sekmadienį, par. salėje choras ruošia koncertą - vakarą. Atvyks Lindė, N. J., dramos mėgėjų grupė ir suviadins A. Skėmos komediją "Šilkiniai pančiai". Taip pat dalyvaus dainininkai iš Elizabetho J. ir P. Čižauskai. Parapijos choras vad. A. Jakubčionio padainuos keletą dalykėlių. Po koncerto šokiai. Koncerto pradžia 6,30 val. Įėjimo mokesčiai 1 dol.

OMAHA, NEBR.

Teisingi žmonės

Neseniai P. Grudzińskiene pametė pinigų. Ji buvo labai nuliūdusi, nes ten buvo visi jos pinigai ir dokumentai. Kitą dieną atėjo nepažįstama moteris ir atnešė jai pinigų su visais jos daiktais.

Po kurio laiko P. Venslauskienė pametė rankinuką su pinigais ir dokumentais. Rankinuką rado viena svetimtautė moteris ir atnešė savininkei. Tai gražūs pavyzdžiai, kurie rodo, kad Omahos žmonės yra teisingi, o kartu įspėja, kad mūsų moterys būtų atsargesnės.

Vis perka naujus namus

Paskutiniu laiku J. Sakalas nusipirko namą. Namai yra beveik nauji ir naujoje miesto dalyje, nors netoli nuo lietuvių parapijos bažnyčios ir mokyklos.

Pr. Arnauskas taip pat neseniai nusipirko namą, kuris yra naujos statybos ir labai gražiai atrodo. Abiem tautiečiams linkime laimės nuosavose pastogėse.

Mirė

Šią žiemą mirtis aplankė mūsų naujus ateivius - tremtinius. Neseniai mirė Pranas Skrupskelis, buvęs Kauno batšiuvis. Ten jis turėjo keletą nuosavų namų ir gražiai gyveno.

LAWRENCE, MASS.

Mūsų vargai

Lawrencas buvo garsus savo aidiškumais. Seniau atvykusių lietuvių nemažai gavo čia darbo ir iki šiol daugelis dar tebedirba. Darbas nelengvas. Didelis staklių triukšmas ne viena senesnį mūsų tautietį jau gero kai ir apkurtino, bet lietuvis ištvermingas. Deja, pastaraisiais metais pradėjo trūkti darbo. Labai daug darbininkų atleista iš darbo ir ištisais mėnesiais laukia, kol vėl pašauks. Tačiau tokių laimingųjų nedaug tėra. Ir likusieji ar naujai pašauktieji darban skundžiasi, kad darbo normos padidintos. Pavyzdžiui, jei pirmiau užteko darbo apžiūrėti šešias stakles, tai dabar tenka dirbti net prie devynių... Skundžiasi žmonės, kad įrengiamas naujos mašinos, kurios pavaduoja darbininkus, bet dar blogiau, kad nemažai tų mašinų išgabenama kažkur toli. Kalbama, kad fabrikantai ieško patogesnių vietų savo fabrikams ir pigesnės darbo jėgos. Vietos laikraščiai skelbia, kad per aštuonis pereinusių metų mėnesius Lawrence gyventojų skaičius sumažėjo net keturis tūkstančius. Buvo nemažai ir tremtinių į Lawrence atvažiuavę. Vietos lietuvių mieliai sudarė jiems dokumentus, o klebonas prel. Pr. Juras ir jo pagalbininkai padėjo įsikurti. Pagelba buvo tikrai di-

no. Omahae jis dirbo senelių prieglaudoje. Vėlonis buvo malonaus būdo, todėl visi kaimynai jį labai mylėjo. Taip pat mirė Elžbieta Kaškevičienė, Petrukonienės motina. Vlovas Pomarnackas mirė saulaukės vos 44 metų amžiaus. Vėlonis jau buvo pradėjęs gražiai įsikurti, turėjo gražų butą, gerą darbą ir gražiai auklėjo savo vaikučius, kurie mokosi mūsų parapijos mokykloje. Vėlonis labai nuosirdžiai rūpinosi parapijos mokyklos palaikymu.

Parapijos metinė apyskaita
Sekmadienį, sausio 13 d. parapijos klebonas kun. J. Jusėvičius perskaitė parapijiečiams 1951 metų parapijos pajamų ir išlaidų apyskaitą. Siemet ji buvo dvigubai didesnė, nes parapija gerokai padidėjo čia atvykusiais tremtiniais. Man labai patiko bažnyčios dekoravimo apyskaita. Bažnyčios išdėkavimas kainavo apie 7,000 dol. Darbą užbaigus viskas buvo apmokėta. Dabar parapija turi tartum naują bažnyčią. Virš soninių altorių yra du dideli paveikslai. Dešinysis vaizduoja V. Jėzų besimeldžiantį Alyvų Darželyje, o kairysis šv. Kazimierą Aušros Vartuose. Paveikslai labai skoningai padaryti ir gražiai puošia visą bažnyčią. Vietinis

dėlė ir nuosirdi, bet sunku buvė darbo gauti. Dabar čia liko tik apie 35 "dipukiškos galvos". Nelinksmos lawrenciečių lietuvių nuotaikos pasitinkant šiuos metus. Visi laukia ir tikisi, kad Dievas davęs dantis, duos ir duonelės.

Mirė:

Charles Cable - Kibildis, 77 metų našlys, gyv. 57 Broadway, mirė sausio 2 d., palaidotas sausio 5 d.

Aleksandras Bakšius, 78 metų, gyv. 20 Camden St. Methuen, Mass., mirė sausio 15, palaidotas sausio 18 d. šv. Patriko kapinėse Haverhill, Mass.

Rozė Veličkienė, 70 metų našlė, gyv. 29 Myrtel St., mirė sausio 15, palaidota sausio 18 d. Salem, N. H. miesto kapinėse.

Ciuk.

Tel. POplar 4110

Charles J. Roman

(RAMANAUSKAS)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

1113 Mt. Vernon Street

Philadelphia, Pa.

Moderniška laidojimo įstaiga

Didelė, graži koplyčia, erdvi salė

Pakelvingtims suteikiama

nakvynė

Viskas nemokamai

Kreipkitės dieną ir naktį

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA

WESX — 1230 KILOCYCLES, SALEM, MASS.

Kiekvieną šeštadienį 11 valandą ryto transliuojamos liaudies dainos, muzikos kūriniai, pranešimai, sveikinimai ir kalbos.

Jeigu norite ką nors paskelbti ar pasveikinti, tai siųskite savo pranešimus ir sveikinimus adresu:

LITHUANIAN RADIO HOUR

366 West Broadway

South Boston 27, Mass.

Telefonai: South Boston 8-6608 arba NORwood 7-1449

Lietuvių Radijo Draugijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SEPTADIENIAIS 2 VAL. POPIET.

WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengiamieji koncertai, šokiai, ir t. t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-9293

J. P. GINKUS

Direktorius

AD. JEZAVITAS

Muzikos Dir.

V. UBAREVICIUS

Pranešimų Dir.

NORWOOD, MASS.

Šv. Vardo Dr. jos metinė šventė

Sausio 13 d. Šv. Vardo draugijos nariai dalyvavo šv. mišiose ir bendrai ėjo prieš šv. komunijos. Po pamaldų parapijos svetainėje buvo suruošti bendri pusryčiai. Dalyvavo apie 100 vyrų. Klebonas kun. F. E. Norbutas ir kun. P. Šakalys, draugijos dvasios vadas, pasakė kalbas, kuriose pasidžiaugė jų gražia veikla. Paskaitą skaitė A. F. Knežys. Prelegentas nurodė draugijos tikslus ir jos narių pareigas. Be to, kalbėjo keletas draugijos narių. Pusryčių programos vedėju buvo dr. jos iprm. V. Babilas. Įsirašė trys nauji nariai — A. Tumas, P. Dovidauskas ir A. Frenette.

Parapijos finansinę apyskaitą patiekė parapijiečiams klebonas po vakarinių rožančių pamaldų. Pasiūlydamas, kad parapijos kasos stovis yra labai geras. Šiuo metu parapija turi apie 8,000 dol. Ta pačia proga klebonas prisiminė, kad ateinančiais metais reiktų atnaujinti bažnyčią iš vidaus ir pataisyti kleboniją. Parapijiečiai tam pritarė ir pasiūlė taip pat kai kuriuos bažnyčios patalynius padaryti ir iš oro.

Be to, buvo pasitarta apie parapijos mokyklos steigimą. Būtų gera turėti parapijinę mokyklą ir sesėles mokytojas, kur lietuviai vaikučiai galėtų būti mokomi lietuviškoje ir katalikiškoje dvasioje. Mūsų dvasios vadai senai yra susirūpinę tais reikalais, tik laukia ką pasakys parapijiečiai, nes ant jų pečių kris dar viena našta. Parapijiečiai tam pritarė ir pasižadėjo vieningai remti visus savo dvasios vadų sumanymus ir darbus.

Parapijos sukaktis. Šiais metais kovo 31 d. sueina 40 metų mūsų parapijos įsteigimo. Nutarta šią sukaktį tinkamai atžymėti. Sudarytas šventei ruošti komitetas. Garbės pirm. klebonas kun. F. E. Norbutas, pirm. kun. P. Šakalys, nariai: V. J. Kudirka, P. Kuras, P. Kudirka, J. Versickas, H. J. Balutis, J. Smilgius, G. Paznio-

kas, A. Kavolynas, A. Smilgienė, D. Tvaskienė, B. Admaitienė ir A. Kuodienė.

Kun. P. Šakalys pareiškė, kad jis stengsis suorganizuoti visą parapijos jaunimą į vyčius, sodalietes, skautus, chorą ir padaryti taip, kad šis jubiliejus nebūtų tik vienos dienos reikalas, bet tęstųsi visus metus įvairiais rengimais su gražiomis programomis. Naujai atvykusieji lietuviai taip pat yra pasirodę nuosirdžiai šį darbą paremti.

Žvalgas

Homestead, Pa.

Svarbus susirinkimas. Sausio 13 d. įvyko buvusio parapijos jubiliejaus rengimo komiteto susirinkimas. Nutarta šį komitetą ir toliau palaikyti, bent iki kito susirinkimo, ir stengtis jį įtraukti į platesnę parapijos veiklą. Klebonas ir kiti susirinkusieji pareiškė viltį, kad ir ateityje veikimas plėsis lietuviškoje ir katalikiškoje dvasioje.

Gražioje nuotaikoje, prie užkandžių ir gėrimų, praleista vakaras ir aptarta įvairūs parapijos veikimo reikalai. Susirinkime dalyvavo apie 30 asmenų. Jų tarpe ir naujas parapijos vargonininkas su žmona.

Tuokiasi. Vasario 2 d., mūsų bažnyčioje susituokė Petras Galinis, iš Duquesne, Pa., su Izabelė Puskunigienė, iš Homestead, Pa. Vestuvių vakarienė bus Duke Restorane.

P. Galinis homesteadiečiams ne tiek daug žinomas, bet I. Puskunigienė yra gerai žinoma, kaip uoli veikėja visoje šioje apylinkėje.

Mažas patikslinimas. Prieš kurį laiką "Darbininkas" buvo paskelbta mūsų parapijos sudėtis. Parapijai esą priklauso apie 250 lietuviškų šeimų ir kita. tiek svetimtųjų. Čia norėčiau patikslinti, kad mūsų parapijoje yra 310 šeimų. Iš jų apie 46 asmenys yra svetimtųjų. Iš tų dar vienas kitas gali būti lietuvis iš mišrių šeimų.

A. N.

ŠACHMATAI

— Veda K. Merkis —

Sachmatininkai balansuoja 1951 metus. Lietuvos meistras P. Vaitonis laimėjo Kanados sachmatų pirmenybės ir įsitvirtino į Tarptautines pasaulio rungtynes. Jos įvyks 1952 m. rugsėjo m. Stockholme. Tautaiša laimėjo 1 vietą Chicago miesto pirmenybėse ir 1 vietą Illinois State poen p-bėse. Tuo įgavo teisę dalyvauti tolesnėse varžybose dėl JAV pirmenybių. K. Skėma laimėjo 1 v. Bostono miesto p-bėse (Skėma taipogi 1950 m. Bostono meistras).

R. Arlauskas — 2 v. Pietų Australijos p-bėse (1949 m. Australijos buvo Pietų Australijos meistras).

Kiti nuėmėtinai įvykiai 1951 m. R. Arlauskas dalyvavo visos Australijos pirmenybėse ir užėmė 6 vietą 8 taškais. K. Skėma — 4 v. New England p-bėse (1950 m. Skėma buvo antroji vieta).

K. Skėma ir K. Merkis dalinosi 3 vietą Massachusetts State p-bėse. Ig. Zalis — 3 v. Montrealio pirmenybėse ir 4 v. Quebeco provincijos p-bėse. (1950 m. Zalis buvo Montrealio meistras).

Alg. Nasvytis — 4 v. Clevelando miesto p-bėse (1950 m. Nasvytis buvo antras Ohio p-bėse). Jonas Starinskas — 1 v. Bostono B klasės p-bėse. Vladimir Mikėnų, Tarybų Lietuvos ir Sovietų S-gos meistrui, FI-DE (Tarpt. Sachm. Federacija) suteikė Tarptautinio meistro vardą.

Lietuvių meistrų simftanai 1951 m.: P. Vaitonis Hamilton: 29-3-; K. Skėmos Brattley klube, Cambridge, Mass.: 12-0-1; R. Arlauskas Melbourne, Australija: 13-1. (1950 m. P. Vaitonis davė simftaną Toronto universitete 12-1; o P. Tautvaiša Hyde Park klube, Chicago: 21-1-2).

U. S. National Ratings 1951 m. lietuvių vertinio šitaip: Experts klasė: Kazys Skėma (Boston)—2297, Povilas Tautvaiša (Chicago)—2223, A. Knežys (Keturakis (Boston) 1969, A. Nasvytis (Cleveland) 1889.

Lietuviai Amerikos ir Kanados meistrų rinktinėse: K. Merkis ir A. Keturakis (1950 m. Bostono rinkti-

nėje žaidė dar P. Tautvaiša ir K. Skėma).

Clevelando rinktinėje prieš Columbus žaidė Alg. Nasvytis, o Montreal rinktinėje prieš Ottawa — I. Zalis.

Žaibo (Blitz) 1951 m. turnyruose pasižymėjo K. Skėma, laimėdamas I v. Boylston klube, Bostone ir I vietą Marshall klube, New Yorke. (1950 m. P. Vaitonis buvo Ontario provincijos žaibo nugalėtojas, o K. Merkis Massachusetts žaibo nugalėtojas).

Lietuviai korespondenciniam lošime spėjo sudaryti gerą vardą. New Yorko CHESSREVIEW Postal ratings mini lietuvių, įvertintus šitaip: I. Zalis 1776, K. Merkis 1674, P. Tautvaiša 1578, S. Zilins 1450, J. Stonkus 1350 ir kt. mažiau.

Golden Knights Postal turnyre pasižymėjo K. Merkis, laimėdamas 1949 m. turnyro (semifinals) ratą, pasekme 6-0 ir P. Tautvaiša 1950 m. turnyro (semifinals) ratą, pasekme 5½-½. Ig. Zalis laimėjo 1950 m. Prize tournament, pasekme 6-0.

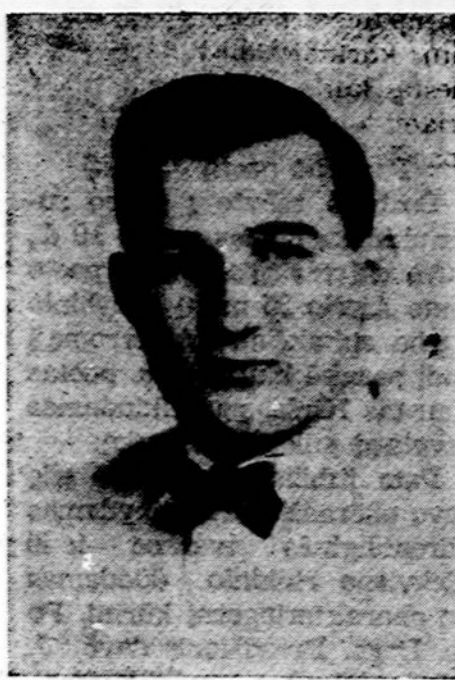
Australijoje koresp. lošime pasižymė R. Arlauskas, jis Australijos koresp. pirmenybėse eina be pralaimėjimo.

Bostono, Chicago ir Toronto lietuvių komandos dalyvauja lygos rungtynėse, Toronto VYTIS — 1949-50 Toronto miesto meistras, Bostono Liet. Sachm. klubas 1949-50 m. 2 v. Bostono p-bėse ir 3 v. 1950-51 p-bėse. Chicago Grandis (dabar Perkūnas) 1950-51 Chicago p-bėse 3 v. savo grupėje.

New Yorko lietuvių viešioje Bostone ir sujungtoje įgėm įveikė žinoma Boylston Chess Club 9½-5½.

Lietuvių sachmatų pirmenybės 1951 m. laimėjo: New York: J. Repka 14½-1½, Edv. Staknis 14-1. Chicago: A. Zujus 8-1, Estka 6½-2½. Anglijoje: P. Mončiunskas 6-0, A. Vilutis 5-1. Tarybų Lietuvoje: Cholmov 10½-3½, Mikėnas tesurinko 9, Landsbergis 7½, Vistanecis 6½.

Amerikos sachmatų spauda (Chess Life, Chess Review, The Correspondent) 1951 m. dažnai minėjo lietuvių sachmatininkų laimėjimus, jų veiklą ir dėjo jų loštas partijas.

PETE POCIUS
"Juodojo Lokie" kapitonas

Mažai kam, turbūt, yra žinoma, kad visoje Maine valstybėje plačiai kalbama apie jaunolį lietuvių — "Juodojo Lokie" kapitoną P. Pocių.

"Juodojo Lokie" (Black Bear) vadinama pasižymėjusi Maine valstybėje amerikoniško futbolo (rugby) komanda, sudaryta prie Maine Universiteto. Pete Pocius yra jos kapitonas, 24 metų, majoras, žaidžias toje komandoje jau trejus metus. Šiomis dienomis, laimėjus komandai Maine valstybės titulą, buvo surengti iškilmingi pietūs, Yankee konferencijos proga. Pasakytosios kalbos ir vietos laikraščiai ypačiai išskėlė komandos kapitono P. Pociaus nuopelnus ir gražų žaidimą.

Hal Westernman, vyriausias komandos treneris (coach) prie Maine Universiteto, pareiškė, kad jis yra "pats geriausias kapitonas, kokį jis yra kada matęs." Kaip jis benorėtų jį išgirti, žodžių būtų permaža. Jis žaidžia ryžtingai, gyvai ir sugeba prisiveržti pro visas situacijas. Jis yra aukštai vertinamas visų sporto vadovų ir jo paties vadovaujamos komandos vyrų. "Aš nežinau dar tokio žaidėjo, kuris su tokie entuziazmu ir ryžtingumu kovotų dėl savo komandos (team) vardo ir laimėjimų" — pasakė dar Westernman.

Savo kalbose P. Pocius nuopelnus išskėlė ir kiti sporto vadovai ir tų iškilmingų pietų svečiai. P. Pociui buvo įteiktas sidabrinis doleris, tekęs jo komandai, kaip laimėjimo ženklas.

P. Pocius yra lietuvis, čia jau gimęs, ir augęs Rumford, Me. Mokėsi Stephens High School (Rumforde) ir Maine Central Institute.

Geriausios sekmės linkime savo tautiečiui, skinančiam sporto laimėjimų laurus.

M. Luckio vardo 1951 m. Argentinos turnyruose neberandame, tuo tarpu 1949 m. jis buvo trečiasis Argentinos pirmenybėse po Nadjorfo ir Gpinardo, ir 1950 m. trečiasis Buenos Aires turnyre ir su 8½-3½ taško.

Futbolo rungtynės

* Sekmadienį sausio 27 d., Arctic Oval, Johnson Ave., įvyks antrosios futbolo pirmenybių rungtynės tarp LSK—ir Kollman.

Priešaisimins 1245 val. rezervinės komandos.

* Sausio 27 d. buvo numatytos finalinės taurės rungtynės LSK—Ukrainiečiai, bet dėl nežinomo priežasties šios rungtynės atidėtos vėlesniam laikui.

Dykai išbandymas

REUMATISKŲ SKAUSMŲ ARTHRITIS

Jeį dar niekad nevartojoti ROSSE TABS nuo raumenų skausmų, artritis ir neuritis, tai kodėl jus nebandyti šiandien mūsų išaidomis? Juos tūkstančiai vartoja jau virš 25 metų.

Šio laikraščio skaitytojams vaistai siūdomi dykai. Mes kviečiame jus juos išbandyti. Leiskite atsiųsti jums siuntini 24 tabletes dykai. Jeį nepilnai būsite patenkintas gavanama pagalba, grąžinkite likusią dalį ir už tai nebusite mums skolingas. Bandydamas nekaime jums ne vieno cento NESIUSKIT PINIGŲ. Tik tuojau atsiųskite savo vardą, pavardę ir adresą.

ROSSE PRODUCTS CO., Dept. X-3
2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill.

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVICIUS, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

185 Clinton Avenue

Brooklyn 5, N. Y.

Tel. MAIN 4-2323

Priėmimo valandos:

Kasdien 2-4 ir 6-9 p.p.

Seštadieniais 10-12 ryto ir pusitarius.

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas. Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-8.

Mokslus baigęs Europoje

128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privačiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Ofiso tel. GLENmore 5-3094

Namių tel. GLENmore 3-4445

DR. VACLOVAS PAPROCKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Priėmimo valandos:

Kasdien 12-30-2 ir 6-8 p.p., Iškrysus šventadienims.

Skaitykite ir remkite

"Darbininką"!

DEMESIO

Jeįgu Jums reikalingi BALDAI, TELEFONŲ APARATAI, DULKIŲ SIURBLIAI, SALDYTUVAI, kiti namų apyvokos daiktai... Kreipkitės tuojau pas šiu reikmenų prekybos atstovą:

VILIUS PITKUNIGIS

73 W. 104 ST., N.Y.C.

Riverside 9-9164

Jis atstovauja geriausius New Yorko baldų gamybos, saldytųjų (refrigerator), dulkių siurbių, televizijos įmones.

Pirkdami per jį gaunate geresnę nuolaidą negu kitur ir palankiausias išimokėjimo sąlygas.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(Bieliauskas)

Laidotuvių Direktorius

Notary Public

660 Grand Street.

Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—balsamuotojas

231 Bedford Avenue,

Brooklyn, N. Y.

SHALINS

(Shalinskas)

FUNERAL HOME

84-02 Jamaica Ave.

(at Forest Parkway Station)

Woodhaven, N. Y.

Suteikiamas garbingas laidotuvas.

Koplyčia suteikiama nemokamai visose miesto dalyse.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

F. W. SHALINS IR

J. B. SHALINS

Tel. Virginia 7-4499

Telefonas: EVERgreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MIŠUNAS IR SONUS EDWARD MIŠUNAS

SAVININKAI

Lietuviška Užeiga, kur visi myli užieiti.

Pavieniai ir su šeimomis, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.

Importuoti konjakai - Uėkanėdžiai - Televizija - Muzika - Sportas

502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Bostone ir apylinkėse

S. Barasevičius ir Sėnus

FUNERAL HOME

254 W. BROADWAY

South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS

Laidotuvių Direktorius

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Koplyčia šermentams dykai

Tel. South Boston 8-2590

Avenue 2-2484

A. J. NAMAKSY

Office Tel. SO 8-0948

Real Estate & Insurance

400 W. BROADWAY

SO. BOSTON, MASS.

Res. 37 Oriole Street

WEST ROXBURY, L. SS

Tel. FA. 7-4462-M

ZALETSKAS

FUNERAL HOME

564 EAST BROADWAY

South Boston, Mass.

D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas

Graboriai ir Balsamuotojai

Patarnavimas dieną ir naktį

Koplyčia šermentams dykai

NOTARY PUBLIC

Tel. SO 8-0815

South Boston 8-2590

Lithuanian

Furniture Co.

MOVERS —

SO 8-4618

INSURED and BONDED

Local and Long Distance Movers

326-328 W. Broadway

SO. BOSTON, MASS.

RAMUNIŲ ŽIEDAI

Lietuviai nuo senų laikų yra įsitikinę, kad ramunės yra vaistas. Ramunės vartojamos nuo šalčio, reumatizmo ir dieglių. Ramunės stiprina visą kūną, gerai veikia į skilvį, inkstus (kidney) ir palengvina kitus susirgimus ar negalavimus. Jos geros ir akims plauti. Gerk ramunių arbatą be baimės. Kas jos daug geria, tas turi skaisčių veidą. Ramunės yra geros ir plaukams plauti ir išlaikyti švarią galvos odą. Mūsų ramunės yra iš Jugoslavijos. Svaras ramunių \$2.50. O už \$1.00 — 5 uncijos.

ALEXANDER'S CO.

414 W. Broadway

South Boston 27, Mass.

PAIESKOMI ASMENYS

Ašpaukas, Antanas, iš Moskabūdių ar Galioriskės k., Vilkauskio ap.

Budreika, Jurgis ir Kazimieras, iš Ramašonių k., Andriūniskio v., Panevėžio ap.

Gegužaitė - Mockevičienė, Mikalina, iš Bračiūnų k., Seirijų parap.

Matuzevičius, Julius, iš Kuprių k., gyvenęs Vabalninke.

Norvaiša, Antanas, iš Rūdaicių k., Laukuvos v., Raseinių ap.

Strašinskas, Justinas, atvykęs iš Vokietijos 1951 m. sausį, prašomas atsilipti esant labai svarbiu reikalui.

Trakymas, Ignasius.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsilipti į:

Consulate General of

Lithuania

41 W. 82nd Street

New York 24, N. Y.

Patenkino Brocktoniečius

per 50 metų, teikdama anglis ir aliejų.

Parduodame

Ledų-Anglius-Coke-Aliejų-Oil Burnerius

BROCKTON ICE & COAL CO.

27 Lawrence St.,

Tel. 189

Brockton, Mass.

SAVE TIME MONEY WORK with York heat

Mes instaliuojame visokios rūšies žibalinį (aliejumi) šildymą. Nereikia nešioti pelenų semtuvų. Nemokamai apskaičiuojame, kiek kainuos.

BROCKTON SERVICE

OIL BURNER and HEATING SERVICE

520 MAIN STREET BROCKTON, MASS.

Tel. 2608

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

L. D. Klubas susirinkimas įvyks šeštadienį, sausio 26 d., 7 val. p.p. pranciškonų vienuolynė, 680 Bushwick Ave. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Susirinkime bus skaitoma paskaita apie šių dienų kataliko darbininko problemas.

"Aidų" premijos įteikimo proga, pranciškonų spaudo centras Brooklyne ruošia didelį literatūros vakarą-koncertą-balių. Data, vieta ir smulkia programa bus neužgojusi paskelbta tiksliai.

Klaipėdos atvadavimo sukakties minėjimas ruošiamas vasario 2 d., 7 val. vak. Alliance Hall, 159 Grand t., Brooklyn, N. Y., M. Lietuvos Bičiulių Draugijos. Programoje paskaita, meninė dalis ir pėbūvis. Visi New Yorko ir apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti. Pelnas skiriamas M. Lietuvos spaudojai remti.

Lietuvių kultūros namų norima įsigyti Brooklyne. Apieškimą par. salėje įvykusiame iniciatorių susirinkime sudaryta penkių asmenų komisija platesniam visuomenės atstovų susirinkimui suaukti. Komisiją sudaro: A. Bendorius, dail. V. K. Jonynas, V. Jankauskas, K. Strumskis ir A. Šalčius.

MASPEETH, N. Y.

Lietuvių Piliečių Klubas pereinam susirinkime išrinko naują valdybą: pirm. adv. S. Bredis, vispir. F. Jočys, finansų rašt. Ad. Čepulis, sekr. S. Šiaučius, išd. Ad. Melkūnas, revizoriai P. J. Šlapikas ir J. Mockevičius. Jau dveji metai kaip Klubas nariai laukia valdybos paruošiant tautybės ir išikimybės blankų, bet iki šiol valdyba to nėra padariusi. Tikimasi, kad nauja valdyba pasistengs tai atlikti.

L. P. Klubas moterų skyrius šeštadienį, vasario 23 d. rengia "Čigonų Balių", Klubo patalpose, 60-39 56 Drive, Pradžia 8 val. vak.

K. Budrys, gyv. 65-08 56 Ave. gavo laišką iš savo sūnaus, kuris šiuo metu yra Vokietijoje, JAV kariuomenėje, kad jis yra pakeltas į seržantus. Po to, su visu būriu kareivių Kalėdų metu nuvyko į Romą. Bernelių mišias išklaušė Šv. Petro katedroje ir buvo priimti Popiežiaus specialioji audiencijoje.

Jonas Norvilas ir Vladas Kuliešius išvyko į Waterbury, Conn. ir ten atidarė mašinų taisymo dirbtuvę ir autogaražą.

Vietinis

KAS NORETŲ turėti du gražius kambarius trims asmenims arba atskirą kambarį vienam asmeniui, prašoma kreiptis pas TEV DOMA, 349 Rodney St., III aukštas, Brooklyn, N. Y.

Kviečiame visus atsilankyti į Lietuvos scenos darbuotojų rengiamą

KONCERTĄ

VASARIO 3 D.

APREIŠKIMO PARAPIJOS SALĖJE — 5 V. PO PIETŲ

Koncertas rengiamas sergantiems New Yorko ir Europoje lietuviams scenos darbuotojams paremti.

Programoje dalyvauja:

BARBARA DARLIS, VINCE JONUSKAITE, ALGIS BRAZIS, AL. VASILIAUSKAS, "AITVARU" KVARTETAS, J. STUKO radijo valandės choras, Operetės choras.

Po programos — šokiai.

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
AMERIKA, LIT. ORGANIZACIJOS IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

PIKIETUOS "LAISVĖS" ŠERININKUS

Lietuvių visuomenė, skaudžiai atjausdama bolševikų okupuotą Lietuvą, negali ramiai sutikti "Laisvės" rėmėjų, kurie savo pinigais remia bolševikinę propagandą per "Laisvės" laikraštį. Todėl nutarė sekmadienį, sausio 27 d. visi rinktis prie "Laisvės" namų ir viešai protestuoti prieš jų darbus bei priminti bolševikų daromas skriaudas mūsų Tėvynei Lietuvai. Gal tuo būdu vienam kitam šerinkui atsivers akys ir pamatys, kam jie tarnauja. Pikietas prasidės 11 val.

Civilinės apsaugos direktorius praneša, kad iki šiol buvusios rodyklės į slėptuves bus pakeistos. Naujos rodyklės bus šviesiai oranžinės spalvos su juodu raidžių žrašu. Yra numatyta šiais metais paruošti 2000 naujų slėptuvių, kurios galėtų sutalpinti 1 milijoną žmonių.

Operetės choras, suruošęs savo koncertą sausio 20 d. švabų salėje.

OPERETĖS CHORO KONCERTAS PRAEJO GRAŽIAI

Sekmadienį, sausio 20 d., brooklyniečiai turėjo progos dalyvauti Operetės choro metiniam koncerte. Nors koncertas buvo palyginti kukliai reklamuotas, bet sutraukė labai daug publikos. Mat, lietuviška visuomenė jau keletą kartų turėjo progos energingo ir sumanaus chorvedžio M. Liuberskio vadovaujamą Operetės chorą girdėti dainuojant įvairiose parengimuose, nujaute choro padarytą didelę pažangą ir be didelės reklamos susirinko pasigrožėti lietuviška daina.

Choras programą išpildė trijuose sąstatuose: **mišrus, moterų ir vyrų chorai** išpildė programoje numatytas penkiolika įvairių liet. kompozitorių bei liet. liaudies dainų ir dar keletą pridėjo viršaus. Labai gražiai nuskambėjo mišrus choro padainuotos "Miskas užvijo" — J. Naujalo ir "Op! op! kas ten?" — J. Gruodžio. Programos pabaigoje komp. J. Zilevičiaus 60 metų sukakties proga kompozitoriaus garbei sudainavo suaktyvininko

Atgaivintas "Vaizbos Butas"

Sausio 16 d. įvyko New Yorko "Lietuvių Vaizbos Buto" susirinkimas, kuriame nutarta pagyventi sulietėjusi šios organizacijos veikimą. Savo laiku "Lietuvių Vaizbos Butas" buvo apie save subūręs per šimtą lietuvių biznierių, profesionalų ir ekonomistų. Karo metu jo veikimas buvo sustojęs.

Lietuvos Gen. Konsulo New Yorko J. Budrio pastangomis prieš metus "Lietuvių Vaizbos Butas" vėl atgaivintas, o J. Budrys išrinktas garbės pirmininku.

"Vaizbos Butas" nutarė paremti **Pasaulio Lietuvių Žinyno** išleidimą, kurį spaudai ruošia baigia A. Simutis. Žinyne, be kitų lietuviams naudingų ir reikalingų informacijų, bus adresai visų svarbesnių šlapus geležinės sienos esančių lietuvių draugijų, laikraščių, parapijų, profesionalų ir lietuvių biznierių, kurie panorės į žinyną įsirašyti. Šiuo metu New Yorko Vaizbos Buto pirmininku yra Ks. Strumskis, sekr. — Pijus Bukšnaitis ir išd. — Juozas Ambraziejus.

Pagerbė poetą J. Aistį

Bostono rašytojų klubo susirinkimas, įvykęs sausio 19 d., buvo skirtas paminėti poeto Jono Aisčio 25 metų kūrybinio darbo sukakčiai. Atidaromąjį žodį pasakė klubo pirm. poetas Faustas Kirša, pasveikindamas atvykusį suaktyvininką.

Pats jubilaitas paskaitė eilę savo eilėraščių prisilaikydamas chronologinės tvarkos ir iš kiekvieno rinkinio duodamas po charakteringąjį kūrinių. Po to, Bern. Brazdžionis davė J. Aisčio kūrybos apibūdinimą. Iš tikrųjų buvo malonu išgirsti kruopšiai paruošto ir nuotaikingai parašyto referato. Klubo nariai su dėkingumu tai prisimena ir ateityje panašius referatų laukia.

Vilko narys prof. J. Kaminskas padarė pranešimą

Tame pat rašytojų klubo susirinkime buvo atvykęs ir Vilko narys prof. J. Kaminskas, dabar esąs JAV. Jis padarė ilgesnį pranešimą apie aktuolius mūsų šių dienų politinius reikalus. Pranešėjas konstatavo, kad šiuo metu mums reikia ypaci konsoliduotos veiklos ir apgalvestavo, kad kaip tik to sutarimo labiau pasigendama. Tačiau prof. J. Kaminskas išreiškė tvirtą viltį kad Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui pasiseks išlyginti pasireiškusius skirtumus ir darniai dirbti. Jis primygtinai pabrėžė, kad VLIKas yra labai daug padaręs ir kad jo egzistencijai ir toliau yra labai reikalinga. Kvietė duosniai aukoti Tautos Fondui artėjančios vasario 16 d. šventės proga.

Paskaitos moterims

So. Bostone esančioje Carney liginėje pirmadienį, sausio 21 d., pradėjo aktualias paskaitas moterims anglų kalba T. Barry. Jis kalbės kiekvieną trečią mėnesio pirmadienį per šešis mėnesius apie tikybinių gyvenimą, apie moterystę, apie nevedusių gyvenimą ir pan. Paskaitos skiriamos moterims tarp 18 ir 35 m. amžiaus.

Lietuvos Dukterų Draugija paaukojo So. Bostono lietuvių parapijai \$36.

Spauda trijose vietose

Naujai leidžiamas Bostone laikraštėlis yra platinamas bažnyčioje prie kolektorių stalielio. Anglų kalba laikraštėlis platina altoriaus patarnautojai prie bažnyčios durų, o visi kiti lietuviški leidiniai parduodami po 10 val. pamaldų salėje po bažnyčią.

St. Santvaras Čikagoje. Rašytojas St. Santvaras buvo nuvykęs į Čikagą ir dalyvavo sausio 20 d. ten įvykusiame literatūros vakare.

Norintieji įstoti į Boston College

turi paduoti pareiškimus ligi vasario 15 d. Jie bus tikrinami kovo 8 d.

MČSŲ MIRUSIEJI

Ona Karvelienė, 58 m. amž., gyv. 58-41 Fesh Bond Rd., Maspeth, L. I., N. Y., mirė sausio 1 d., palaidota sausio 4 d. iš Atsimainymo parapijos bažnyčios, Maspeth, šv. Jono kapinėse.

Henrikas Unguraitis, 59 m. amžiaus, gyv. 252 Union Ave., Brooklyn, N. Y., mirė sausio 3 d., palaidotas sausio 7 d. National Cemetery, L. I., N. Y.

Kazimieras Karčauskas, 58 m. amžiaus, gyv. 525 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y., mirė sausio 4 d., palaidotas sausio 8 d. iš Apreiškimo parapijos bažnyčios šv. Jono kapinėse.

Vincas Tamošaitis, 63 m. amžiaus, gyv. 115 So. 1st St., Brooklyn, N. Y., mirė sausio 9 d., palaidotas sausio 12 d., iš Apreiškimo parap. bažnyčios šv. Jono kapinėse.

Laidojo J. Garšva.

Paskendusio laivo "Flying Enterprise" kapitonas H. K. Carlsen (dešinėje) apklausinėjamas New Yorko specialios komisijos.

CAMBRIDGE, MASS.

Sausio 19 d. automobilio nelaimėje susižeidė Tufts kolegijos medicinos studentas E. Bačinskas. Taipgi sunkiai sužeista su juom važiuojusi panelė, kuriai sulaužyta ranka, p. E. Bačinsko automobilis visai sudaužytas.

Šeštadienį, sausio 19 d. J. Lenkauskienė šventė savo gimtadienį. Šia proga J. Lenkauskienė iš savo šeimos susilaukė gražių dovanų ir puikių vakarienių viename iš gražių Bostono klubų.

Sausio 20 d. įvyko Katalikų klubo metinis susirinkimas. Prie visų kasdieninių dalykų nutarta tuoj po Vėlykų suruošti klubo metinį bankietį ir liepos mėn. gegužinę Brocktono Fairgarden. Parengimui išrinktos komisijos ir darbininkai.

Fairbanks Alaskoje yra mūsų parapijos jaunuolis karys A. Banys. Jis rašo, kad tenai yra šalčio 65 laipsniai žemiau nulio. Žmonėms pragyvenimas esąs labai brangus. Pamidorų svaras kainuoja 85 c. Karys A. Banys tarnauja aviacijoje.

Sausio 17 d. E. Žilkus šventė savo gimtadienį. Ta proga

Renka aukas labdarybei

Ateinantį sekmadienį, sausio 27 d., visose Bostono arkivyspų bažnyčiose bus renkamos aukos labdarybės reikalam. Visi yra prašomi gausiai aukoti.

Literatūros vakaras Bostone numatomas surengti kovo 2 d.

Curley gyvensiąs 125 m.

Dabar 75 m. amžiaus turis buvęs įvairiose svarbiose pareigose Bostono demokratų politikierius J. M. Curley neseniai laikraštiniams pareiškė, kad jis gyvensiąs mažiausiai 125 metus ir numatęs dar daug padaryti.

A. D.

"DARBININKO" SKAITTYJOJAMS BOSTONE

Bostone ir apylinkėse gyvenantieji lietuviai "DARBININKA" gali gauti sekančiose vietose:

A. IVASKA, LITHUANIAN FURNITURE CO.
328 West Broadway
So. Boston 27, Mass.
COLONIAL SPA
357 W. Broadway
So. Boston, Mass.

PAUL'S VARIETY STORE
303 E. Street
So. Boston, Mass.

MR. JAKSTAS, MEAT MARKET
West 4 and D Streets
So. Boston, Mass.

Vytauto Augustino TĖVYNĖ LIETUVA

Neseniai pranciškonų spaustuvių atspausa

Amerikoje pirmas tokio platus masto Lietuvos vaizdų rinkinys, paruoštas mūsų fotografo V. Augustino. Didelės fotografijos brangiam popieriuje primins Jums paliktą Tėvynę. Liukusinis įrisimas. Tinkamiausia Lietuvos reklama čia gimusiems lietuviams ir svetimtautiems.

KAINA — \$5.00.

Užsakymus siųskite:

FRANCISCAN FATHERS
680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.